

5

INFORMAČNÍ LIST Č. 5 / LISTOPAD 2010

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY	3
I. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	4
1. Evropská unie	4
1.1 Evropská komise – Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž	4
1.2 ÚOHS a předsednictví ČR v Radě Evropské unie	6
2. Evropská síť pro hospodářskou soutěž (ECN)	7
2.1 Aktivity ÚOHS v pracovních skupinách ECN	7
3. Evropské soutěžní úřady (ECA – European Competition Authorities)	8
3.1 Setkání vrcholných představitelů soutěžních úřadů	9
4. Mezinárodní síť pro hospodářskou soutěž (ICN)	9
4.1 Výroční konference ICN	10
5. Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD)	11
5.1 Peer Review České republiky	13
6. Konference Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji (UNCTAD)	13
7. Bilaterální vztahy	14
8. Mezinárodní konference v zahraničí	17
9. Mezinárodní konference pořádané ÚOHS	19
10. Vzdělávání	21
II. MEZINÁRODNÍ ODBOR: SROVNÁNÍ PRÁVOMOCÍ ÚOHS V PERSPEKTIVĚ EVROPSKÉ UNIE	23
III. ALEŠ MUSIL: EVROPSKÁ SOUTĚŽNÍ SÍŤ A ČESKÝ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	25
IV. ONDŘEJ DOSTAL: BELGICKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU V OBLASTI OCHRANY HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	29

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

tř. Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno

Redakční rada: Kristián Chalupa, Milena Marešová, Martin Švanda, Petra Chaloupková, Libuše Kašná

Foto: archiv ÚOHS, Evropské komise, OECD a národních soutěžních úřadů

tel.: 542 167 288/243/225

fax: 542 167 112

e-mail: tiskuohs@compet.cz

www.compet.cz

Uzávěrka textu: 30. 11. 2010

Grafická úprava, tisk: Metoda spol. s r. o.

ÚVODNÍ SLOVO

Vzájemná výměna zkušeností a informací s představiteli zahraničních soutěžních úřadů, ale i dalších významných institucí a samozřejmě s tím úzce související navazování osobních kontaktů s kolegy v jiných zemích, má pro práci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže mimořádně důležitý význam. Ostatně podobně je tomu i v případě dalších orgánů státní správy. Náš antimonopolní úřad za uplynulý rok 2009 a v průběhu celého letošního roku úspěšně pokračoval v tomto nastoupeném směru a podařilo se nám také navázat řadu nových kontaktů, které jsou nadále rozvíjeny. Mám tím na mysli například aktivní působení v pracovních skupinách v rámci Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž (ICN), Evropské sítě pro hospodářskou soutěž (ECN), dále účast na pravidelných jednáních mezivládní Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a samozřejmě i nejrůznější bilaterální setkání našich odborníků s kolegy ze zahraničních soutěžních úřadů.

Určitě není potřeba příliš zdůrazňovat, že prioritu mají pro nás samozřejmě pracovní vztahy v rámci států Evropské unie. Důležité jsou však i kontakty mimo Evropskou unii. A právě rok 2010 byl v tomto směru velmi podnětný. Já osobně, ale i všichni místopředsedové, dále ředitelé sekcí a také někteří další odborníci z Úřadu absolvovali ve zmíněném období mnoho zahraničních konferencí, seminářů i osobních setkání. Rovněž do sídla ÚOHS zavítali v rámci odborných setkání i dvoustranných jednání zástupci antimonopolních úřadů z evropských států i ze zámorí. Tou poslední na domácí půdě byla Svatomartinská konference, která za rekordní účasti téměř dvou stovek domácích i zahraničních právníků, ekonomů a novinářů proběhla ve dnech 11. a 12. listopadu 2010 v Brně. Mým posledním zahraničním jednáním pak bylo setkání předsedů antimonopolních úřadů zemí Evropské unie na půdě Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž v Bruselu.

Tento informační list je nahlédnutím do mezinárodních vztahů úřadu, přináší informace o našich zahraničních aktivitách, výsledcích mezinárodní spolupráce během posledních dvou let i o aktuálních otázkách hospodářské soutěže řešených na mezinárodních fórech.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže si v roce 2011 připomene již dvacet let své existence. Ve srovnání s některými vyspělými zeměmi jsme institucí poměrně mladou. Výsledky působení ÚOHS za téměř dvě desítky let svého trvání zanechávají jasnou stopu. A co mne nejvíce těší, je skutečnost, že takto pozitivně je Úřad vnímán i v zahraničí. Během zmíněné pracovní návštěvy v Bruselu či v září na prestižní konferenci o soutěžním právu, která se konala v jihokorejském Soulu, jsem se o tom mohl osobně vícekrát přesvědčit.

Petr Rafaj
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

I. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

S postupem globalizace, kdy hospodářskou soutěž ovlivňují silné mezinárodní společnosti, nadnárodní kartely a spojování soutěžitelů v mezinárodním měřítku, narůstá význam mezinárodní spolupráce soutěžních úřadů. Jejich součinnost přispívá k výměně informací a zkušeností v oblastech konkrétních témat soutěžní politiky.

Velká část zahraniční spolupráce Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže spočívá v jednání s Evropskou komisí a probíhá také na úrovni mezinárodních organizací a uskupení se zaměřením na problematiku fungující soutěže, jako jsou například:

- Evropská síť pro hospodářskou soutěž (ECN – European Competition Network)
- Evropské soutěžní úřady (ECA – European Competition Authorities)
- Mezinárodní síť pro hospodářskou soutěž (ICN – International Competition Network)
- Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development)
- Konference Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji (UNCTAD – United Nations Conference on Trade and Development).

Zástupci ÚOHS se účastní mezinárodních konferencí, kde diskutují soutěžní otázky se svými zahraničními kolegy, a rovněž pravidelně navštěvují dvě hlavní jednání vrcholných představitelů soutěžních úřadů – na jaře pod záštitou Evropských soutěžních úřadů (ECA) a na podzim setkání generálních ředitelů organizované Evropskou komisí, konkrétně Generálním ředitelstvím pro hospodářskou soutěž. Spolupráce v rámci ECA probíhá i se státy, které nejsou členy Unie, například s Norskem, Švýcarskem a Chorvatskem. Zástupci Úřadu se rovněž aktivně účastnili konferencí v Albánii, Srbsku a Pobaltí, kde měli možnost prezentovat vlastní zkušenosti s prosazováním soutěžních pravidel. Neméně důležitá je prezentace České republiky na ostatních mezinárodních fórech, jako jsou semináře CEI (Central European Competition Initiative), konference IDRC (International Development Research Center) a výroční konference IBA (International Bar Association).

Úřad úspěšně rozvíjí i bilaterální kontakty se soutěžními úřady po celém světě, jsou založeny zejména na vzájemné výměně zkušeností a pohledů na řešení otázek. V posledních letech byla posílena především spolupráce s Rakouskem, Bulharskem, Estonskem, Chorvatskem, Litvou, Lotyšskem, Maďarskem, Polskem, Rumunskem, Slovenskem, Slovinskem a Švýcarskem v rámci aktivit Marchfeldského soutěžního fóra.

1. Evropská unie

Od roku 2004, kdy se Česká republika stala členem Evropské unie, je unijní rámec soutěžního práva neodmyslitelnou součástí činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Evropská komise i národní antimonopolní úřady sledují dodržování soutěžních pravidel a v případech omezení hospodářské soutěže přijímají opatření vůči kartelům, postihují zneužití dominantního postavení na trhu, vydávají souhlas se spojováním soutěžitelů, zavádějí hospodářskou soutěž do oblastí, jež dříve byly ovládnuty státními monopoly a přezkoumávají finanční podporu poskytnutou vládami členských států Unie. Úzká a kvalitní mezinárodní spolupráce dokáže spotřebitelům i soutěžitelům získat co nejlepší poměr mezi kvalitou a cenou.

http://ec.europa.eu/competition/index_cs.html

1.1 Evropská komise – Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž

Evropská komise spolu s národními antimonopolními úřady zabezpečují efektivní soutěžní prostředí na trhu a posilují konkurenceschopnost evropského hospodářství. Politika Evropské komise je založena na spolupráci a sbližování soutěžních pravidel jak mezi členskými státy, tak i se zeměmi mimo Evropskou unii.

Koordinační roli v tomto procesu hraje Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž, v jehož čele stojí komisař Joaquín Almunia. Funkci generálního ředitele zastává od února 2010 Alexander Italaner. Hlavní ekonom Damien Neven se svým odborem poskytuje nezávislé ekonomické poradenství při řešení soutěžních případů. Na dodržování procesních postupů dohlíží úředníci pro slyšení Michael Albers a Wouter Wils a svou činností přispívají ke kvalitě rozhodování v oblasti antitrustu i při posuzování spojení soutěžitelů.

Joaquín Almunia

Alexander Italianer

Z výroční zprávy Evropské komise o politice hospodářské soutěže za rok 2009 vyplývá, že Komise i nadále přisuzuje vysokou důležitost odhalování, vyšetřování a trestání kartelů. V roce 2009 přijala šest rozhodnutí ohledně kartelů a 43 podnikům udělila pokuty v souhrnné výši 1,62 miliardy eur. V minulém roce se činnost Komise soustředila na revizi nařízení o blokových výjimkách pro vertikální a horizontální dohody. Nařízení se týkala například blokové výjimky pro oblast pojišťovnictví, námořní dopravy, či blokové výjimky v odvětví distribuce motorových vozidel. V oblasti fúzí došlo v minulém roce k poklesu oznámených spojení soutěžitelů na 259 případů, přijato bylo 243 konečných rozhodnutí, z nichž 225 spojení bylo schváleno bez podmínek.

Mezinárodní spolupráce v oblasti hospodářské soutěže je přínosná nejen pro samotné úřady, ale je rovněž pozitivně přijímána soutěžiteli, kteří by se jinak museli vyrovnat někdy i s protichůdnými opatřeními uloženými národními soutěžními úřady. Například v oblasti fúzí zajišťuje princip pro alokaci jednotlivých případů One Stop Shop, že jedním případem se bude zabývat zpravidla jen jediný regulátor, tedy národní soutěžní úřad nebo Evropská komise.

Evropská komise v rámci tzv. Technické pomoci a informační výměny (TAIEX – Technical Assistance and Information Exchange) deleguje experty zkušenějších soutěžních úřadů jako lektory různých vzdělávacích akcí organizovaných na podporu partnerských zemí při aplikování a prosazování evropské legislativy. Za ÚOHS například hlavní ekonom Milan Brouček přednášel 7. října 2010 na semináři hospodářské soutěže o používání kvantitativních technik pro definování relevantních trhů, pořádaném pro albánský soutěžní úřad v Tiraně. Milan Brouček se zaměřil na možnosti využití korelační analýzy a analýzy stacionarity, kointegrační analýzy a Granger kausalit. Přednáška se zabývala i širšími možnostmi uplatnění cenových analýz, a to od vymezení teoretického přístupu až po praktickou aplikaci.

Komise vedla a vede řadu řízení s českými podniky, v oblasti fúze jsou to například případy firem Agrofert a Pražské plynárenské, v oblasti antitrustu vede Evropská komise vyšetřování v českém odvětví elektrické energie, otevřela kauzy týkající se ČEZ, J&T a dále také České pošty.

http://ec.europa.eu/dgs/competition/index_cs.htm

Evropské soutěžní dny

Země aktuálně předsedající Radě Evropské unie je pravidelně i hostitelem Evropského soutěžního dne, na kterém zástupci Evropské komise, soutěžních úřadů a odborníci v oblasti hospodářské soutěže řeší aktuální témata a sdílejí své zkušenosti.

Evropský soutěžní den – Belgie, Brusel 21. října 2010

Zatím poslední Evropský soutěžní den se konal ve Belgii, která předsedá Radě Evropské unie již podvanácté. Téma konference se zaměřilo na soukromoprávní prosazování soutěžního práva z hlediska jurisdikce EU a USA. První kulatý stůl řešil náhradu škody obětem porušení soutěžního práva a tématem druhého kulatého stolu bylo posuzování škody způsobné porušením soutěžního práva.

Evropský soutěžní den – Španělsko, Madrid 12. května 2010

Cílem mezinárodní konference bylo zvýšit povědomí soutěžitelů o výhodách a hodnotách volné hospodářské soutěže. Španělsko se v rámci svého předsednictví zaměřilo na řešení dopadů finanční a hospodářské krize, revitalizaci jednotného evropského trhu, fungující hospodářskou soutěž jako jeden z nejdůležitějších nástrojů posílení trhu a na odstranění negativních dopadů opatření jednotlivých národních vlád přijatých v rámci řešení ekonomické a finanční krize. Více než nesystémová opatření, která měla krátkodobě pomoci národním ekonomikám nebo vybraným sektorům, se v dlouhodobém tržním vývoji osvědčují systémová řešení vedoucí k liberalizaci a odstranění protisoutěžních bariér.

Luis Berenguer, předseda španělského soutěžního úřadu Comisión Nacional de la Competencia (CNC) a Joaquín Almunia, komisař EK pro hospodářskou soutěž (foto: archiv CNC)

Zleva: Luis Berenguer, Joaquín Almunia (foto: archiv CNC)

Ze závěrů konference vyplývá, že politika hospodářské soutěže Evropské komise se i nadále soustředí na přísné postihování kartelů, podporu sociální koheze, ochranu životního prostředí, strukturální změny v energetice, podporu rozvoje vysokorychlostních digitálních sítí a dostupnost finančních služeb pro širokou veřejnost. Kulatý stůl se zabýval tématem jak odradit soutěžitele od protisoutěžního chování, také významem výše pokut a poukázal na nutnost konvergence přístupu jednotlivých členských států ve snaze o sjednocení sankční politiky.

Evropský soutěžní den – Švédsko, Stockholm 6.–7. října 2009

V rámci švédského předsednictví v Radě Unie byl Evropský soutěžní den ve Stockholmu pořádán pod mottem Blahobyt prostřednictvím efektivních trhů. Účastníci projednávali aktuální otázky soutěžního práva a politiky ve prospěch spotřebitelů i soutěžitelů. Shodli se, že pro evropskou ekonomiku je východiskem z krize efektivní hospodářská soutěž a dobře fungující vnitřní trh. Důraz je kladen na ochranu spotřebitele, jež má základ v transparentnosti trhu a bezpečnosti výrobků.

1.2 ÚOHS a předsednictví České republiky v Radě Evropské unie

První pololetí roku 2009 probíhalo ve znamení předsednictví Česka v Radě Evropské unie. Významnou součástí české role během předsednictví byla i problematika řešená Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a zaměřená na komplexní pohled na hospodářskou soutěž a na posílení role antimonopolních úřadů s cílem napomoci řešení finanční a ekonomické krize.

Jedním z hlavních cílů českého předsednictví v rámci motto Evropa bez bariér byla konkurenceschopnost členských zemí Evropské unie. K její podpoře je nezbytná lepší ochrana hospodářské soutěže prostřednictvím další konvergence leniency programů na unijní úrovni, prosazování soutěžního práva na soukromoprávní úrovni jako významného doplňku prosazování veřejného práva aplikovaného soutěžním úřadem

a samozřejmě posílení spolupráce a komunikace nejen mezi evropskými soutěžními orgány a Evropskou komisí v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž, ale také s podobnými institucemi i mimo Evropu.

V oblasti hospodářské soutěže se českému předsednictví podařilo dosáhnout schválení závěrečné verze a podpisu smlouvy mezi Korejskou republikou a Evropskou unií o spolupráci ve věcech protisoutěžního jednání. Smlouva byla podepsána na historicky prvním summitu Evropská unie – Korea v Soulu 23. května 2009. Tato smlouva ulehčuje výměnu informací a spolupráci mezi soutěžním úřadem Korejské republiky, Evropskou komisí a soutěžními úřady členských států Evropské unie v oblasti ochrany hospodářské soutěže a zvyšuje tak šanci na efektivní odhalení kartelů, zneužití dominantního postavení či jiných praktik poškozujících trhy smluvních stran. Jihokorejský prezident I Mjong Bak označil summit za začátek nové éry.

Pod hlavičkou Evropské soutěžní sítě (ECN) byl Úřad zastoupen v mnoha pracovních skupinách a v některých z nich také prosadil vlastní témata k prodiskotování a řešení. Odborníci ÚOHS se rovněž ve třech případech ujali významné role zpravodaje poradních výborů pro fúze a antitrust.

V souvislosti s předsednictvím České republiky v Radě Evropské unie organizoval Úřad pro ochranu hospodářské soutěže významné konference s mezinárodní účastí. K těm nejprestižnějším patřily v dubnu 2009 pořádaný Den veřejné podpory (State Aid Day) a Evropský soutěžní den (European Competition Day), jenž proběhl přibližně o měsíc později.

Evropský soutěžní den – Brno 13. –14. května 2009

Také Česká republika pokračovala v tradici zemí aktuálně předsedajících Radě Evropské unie a stala se hostitelem Evropského soutěžního dne. Konference pořádané ÚOHS se zúčastnilo bezmála 300 odborníků z více než 30 zemí včetně nejvyšších představitelů Evropské komise a zahraničních soutěžních úřadů. Nejvýznamnějším hostem konference byl

Zprava: Martin Pecina, Kateřina Ševčíková, Michal Hašek, Radek Pokorný, Aleš Musil

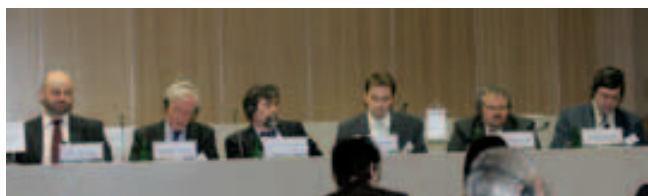
generální ředitel pro hospodářskou soutěž Evropské komise Philip Lowe. Účastníci si vyslechli příspěvky představitelů soutěžních úřadů a uznávaných expertů z této oblasti.

Program konference byl rozdělen do několika diskusních panelů. První z nich se týkal otázky soukromoprávního prosazování soutěžního práva. Na dalších panelech byly kromě otázek dominance řešeny také vzájemné vztahy mezi leniency programem umožňujícím prominutí trestu za poskytnutí důkazů o kartelovém chování, institutem narovnání a trestním postihem za kartelové jednání, jenž byl nedávno zaveden i do českého právního řádu. Na programu bylo dále téma spolupráce soutěžních orgánů v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž a panel na téma hospodářské soutěže v období finanční a ekonomické krize, který vedl tehdejší generální ředitel pro hospodářskou soutěž Evropské komise Philip Lowe.

Pro zajímavost lze dodat, že po konferenci se v sídle ÚOHS uskutečnilo vůbec první a zatím poslední plenární zasedání Evropské sítě pro hospodářskou soutěž mimo Brusel.

Den veřejné podpory – Brno 16. –17. dubna 2009

Při příležitosti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie uspořádal ÚOHS také dvoudenní mezinárodní konferenci na téma veřejné podpory (State Aid Day), které se zúčastnila více než stovka odborníků z Česka a dalších zemí Evropské unie. Se svými příspěvky vystoupili mj. i zástupci Evropské komise a odborníci na veřejnou podporu z Rakouska, Dánska či Litvy. Posláním konference bylo vytvořit platformu pro neformální setkání zástupců národních orgánů zodpovědných za veřejnou podporu v členských zemích Unie. Účastníci se ve svých prezentacích zaměřili na roli členských států v politice veřejné podpory, na její postavení v období finanční krize a na nejnovejší vývoj v této oblasti.

Zleva: Martin Pecina, Humbert Drabbe, Klaus-Otto Junginger-Dittl, Kamil Rudolecký, Preben Pettersson, Roland Schachl

2. Evropská síť pro hospodářskou soutěž (ECN – European Competition Network)

Evropská komise a národní soutěžní úřady všech členských zemí Evropské unie spolupracují v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž (ECN) na účinné a důsledné aplikaci soutěžních pravidel. Členové ECN se vzájemně informují o nových případech a rozhodnutích, v případě potřeby koordinují svá vyšetřování, vyměňují si důkazy a informace a diskutují o různých otázkách společného zájmu. Síť vytváří efektivní mechanismus pro vybudování účinného právního rámce prosazujícího soutěžní právo Evropské unie proti společnostem porušujícím pravidla hospodářské soutěže a jejichž aktivity jsou v rozporu se zájmy spotřebitele.

Základy fungování ECN jsou vyjádřeny ve Zprávě Evropské komise o spolupráci v síti soutěžních úřadů a ve Společném prohlášení Rady a Komise o fungování sítě soutěžních úřadů.

V rámci ECN existují skupiny expertů ve specifických sektorech, kterými jsou energetika, finanční služby, informační a komunikační technologie, média, motorová vozidla, farmaceutické výrobky, svobodná povolání, telekomunikace, sport, pojišťovnictví, potraviny, zdravotní péče, železnice, životní prostředí a vztah se spotřebiteli. Na setkáních pracovních skupin experti diskutují o problémech hospodářské soutěže daného oboru a prosazují společný přístup. Soutěžní úřady tak mají možnost sdílet zkušenosti a poučit se ze zajímavých případů svých kolegů.

Vrcholným orgánem Evropské soutěžní sítě je plenární zasedání, které se schází pravidelně čtyřikrát v roce.

http://ec.europa.eu/competition/ecn/index_en.html

2.1 Aktivity ÚOHS v pracovních skupinách ECN

Úřad klade důraz především na účast v pracovních skupinách pro společné záležitosti, problematiku zneužití dominantního postavení a v odvětvových podskupinách pro finanční služby, energetiku, farmacie a vztah ke spotřebiteli. V rámci těchto jednání dochází k výměně zkušeností a poznatků mezi zástupci jednotlivých členských států. Doporučení vzešlá z práce skupin může Úřad využít při aplikaci soutěžních pravidel, popřípadě i pro možné návrhy legislativních změn.

V pracovní skupině pro otázky spolupráce (Co-operation Issues) ÚOHS velice úspěšně vedl projekt paralelní aplikace národního i evropského práva, kdy se jedno jednání hodnotí z hlediska dvou právních řádů. Otázka paralelní aplikace je aktuálně řešena před Evropským soudním dvorem ve věci C-17/10 Toshiba Corporation a další. Krajský soud v Brně položil v této souvislosti předběžnou otázku Evropskému soudnímu dvoru ve věci kartelu výrobců plynem izolovaného spínacího ústrojí (PISU). ÚOHS uložil v této kauze pokutu ve výši téměř jedné miliardy korun. Jedná se o dosud nejvyšší pokutu v historii Úřadu.

Komise se aktuálně zaměřuje také na spravedlivý proces (due process) a provádí srovnání procesních úprav členských států, mimo jiné i k vyšetřovacím oprávněním. Český, francouzský a švédský antimonopolní úřad jsou lídry tohoto procesu.

Na základě zkušeností s případem kartelu stavebních spořitelů došel ÚOHS k závěru, že přístup k dohodám o výměně informací v Evropské unii je nejednotný. Úřad diskutoval s Komisí o posuzování výměny informací a žádal doplnění této problematiky v nových pravidlech (Horizontal Guidelines). Nová směrnice však zatím existuje jen v návrhu.

Finanční služby

Finanční trh je dlouhodobě předmětem analýz a šetření Úřadu, která provádí jak z vlastního podnětu, tak na základě mnoha podnětů a stížností ze strany veřejnosti. V současné době se činnost této odvětvové podskupiny váže především na šetření Komise v oblasti platebních karet a implementace projektu SEPA (Single Euro Payment Area) a jeho možné soutěžní dopady. V případě SEPA se jedná o zavedení jednotného platebního systému v Evropě, v rámci kterého budou jednotlivé právnické a fyzické osoby uskutečňovat platby prostřednictvím jednotné euro měny za stejných obchodních podmínek, práv a technických standardů bez ohledu na region či hranice jednotlivých zemí v rámci geografické oblasti SEPA. Projekt SEPA je iniciativou evropského bankovního průmyslu a jeho cílem je vybudovat v rámci Evropské unie jednotnou platební zónu namísto asi 30 národních platebních schémat či systémů. Rozhodovacím a koordinačním orgánem, pověřeným implementací projektu SEPA, je Evropská rada pro platby (EPC – European Payment Council) sdružující nejvýznamnější evropské banky a bankovní asociace. EPC je asociací soutěžitelů a její rozhodnutí je rozhodnutím soutěžitelů.

Dalším tématem pracovní skupiny je problematika co-brandingu, tj. sloučení více karetých systémů v jednom typu karty. V praxi se jedná o uvedení více značek jednotlivých karetých schémat na jedné platební kartě. Tradičně se například jedná o možnost využití mezinárodního karetního systému typu VISA či MasterCard a některého národního karetního systému. Účelem této praxe je nabídnout uživatelům karet možnost použití platebních karet pro bezhotovostní platby na širším území v rámci Evropy a světa.

Energetika

Vzhledem ke specifické povaze energetického sektoru a téměř identickým problémům se strukturou trhu, otevíráním trhu novým soutěžitelům a s cenovou politikou v energetice je pro Úřad zásadní rovněž práce v podskupině týkající se energetiky. Pracovní skupina v březnu 2008 představila Remedies Paper, souhrn příspěvků Evropské komise a členských států. Cílem tohoto dokumentu je shrnout možné varianty strukturálních a behaviorálních podmínek pro odstranění obav z narušení hospodářské soutěže především v důsledku plánovaných spojení soutěžitelů. Některé podmínky byly uloženy též v rámci antitrustových rozhodnutí.

Novým tématem pro pracovní skupinu energetiky je uzavírání trhu v oblasti plynárenství a energetiky, se zvláštním důrazem na problematiku vymezování relevantních trhů.

Farmaceutické výrobky

Výsledkem činnosti pracovní skupiny farmacie je odvětvové šetření v oblasti léčiv v rámci Evropské unie. Šetření probíhá od začátku roku 2008 a jeho účelem je odhalit možné protisoutěžní dohody, jednání či zneužití dominantního postavení soutěžitelů – farmaceutických společností. Důvodem k zahájení sektorového šetření byl zejména pokles inovace medikamentů a opožděné vstupy generik na trh Evropské unie. Do tohoto šetření se aktivně zapojil i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve spolupráci se Státním ústavem pro kontrolu léčiv (SÚKL), kterému se podařilo shromáždit data a informace týkající se stanovování cen za léčivé přípravky, zejména možných rozdílů v přístupu při stanovování cen za originální léčivé přípravky a generika, a rovněž výše úhrad.

3. Evropské soutěžní úřady (ECA – European Competition Authorities)

Sdružení Evropské soutěžní úřady (ECA – European Competition Authorities), založené v Amsterdamu v roce 2001, si klade cíl zlepšit spolupráci mezi soutěžními úřady všech evropských států, najít formou diskuze cesty, jak nejlépe implementovat soutěžní politiku, sladit rozdílnost v nařízeních a politice jednotlivých soutěžních úřadů a hledat řešení společných problémů.

V současnosti má ECA následující pracovní skupiny:

Leniency

Cílem této pracovní skupiny je zvážit, zda mohou být formulovány společné shodné principy leniency programů jednotlivých zemí. Výsledky shrnuje dokument Principy pro leniency programy.

Fúze

Cílem pracovní skupiny je zlepšit spolupráci mezi soutěžními úřady v případech, kde je fúze ohlášena více soutěžním úřadům. Pracovní skupina sestavila pro tyto případy procedurální příručku pro výměnu informací mezi soutěžními úřady. Cílem je zajistit, aby podnikatelé mohli ohlásit zamýšlenou fúzi pouze jednou – tzv. princip One-Stop-Shop.

Finanční služby

Pracovní skupina vede srovnávací studii s cílem rozvinout porozumění rozdílností a podobností mezi národními finančními trhy a národními trhy pro platební systémy a zabývá se soutěžními otázkami těchto trhů.

Energetika

Cílem pracovní skupiny je zvážit, do jaké míry se rozvinuly energetické trhy do společného trhu z hlediska soutěže. Analýza vyústí ve společný pohled na metody vhodné pro aplikaci ve výzkumu v odvětví energetiky.

http://ec.europa.eu/competition/nca/index_en.html

3.1 Setkání vrcholných představitelů soutěžních úřadů

Předseda ÚOHS Petr Rafaj se zúčastnil setkání vedoucích představitelů antimonopolních úřadů 10. –11. června 2010 ve Vídni. Nový generální ředitel pro hospodářskou soutěž Alexander Italianer seznámil přítomné se svými prioritami a záměry v oblasti hospodářské soutěže pro příští období. Představitelé antimonopolních úřadů si vyměnili zkušenosti týkající se šetření případů a prosazování soutěžního práva. Poprvé se zasedání ECA zúčastnil i zástupce ruského antimonopolního úřadu (FAS), místopředseda Andrey Tsyganov. Jak ECA, tak i ruská strana vyjádřily zájem o spolupráci v řadě odvětví, například v telekomunikacích, energetice či dopravě. „Výměna zkušeností a diskuse byly velice plodné. Každoroční setkání všech předsedů vždy otevře nové pohledy,“ potvrdil závěrem setkání předseda hostitelského rakouského antimonopolního úřadu Theodor Thanner.

Zleva: Andrej Tsyganov, Theodor Thanner a Andreas Mundt (foto: archiv BWB)

4. Mezinárodní síť pro hospodářskou soutěž (ICN – International Competition Network)

Dalším z mezinárodních fór soutěžních úřadů je Mezinárodní síť pro hospodářskou soutěž (ICN – International Competition Network). ICN je jediná celosvětová mezinárodní platforma zabývající se aplikací soutěžního práva. Jejím prostřednictvím dochází ke sdílení informací s cílem zefektivnit ochranu hospodářské soutěže. Od svého založení v roce 1997 fórum vydalo řadu doporučení, která vedou k jednotnějšímu přístupu k hospodářské soutěži po celém světě a vytvářejí tak pro soutěžitele rovné podmínky soutěže. Členství je dobrovolné, členem se může stát jakýkoliv soutěžní orgán.

ICN je organizována do několika pracovních skupin, na jejichž práci dohlíží řídicí skupina (Steering Group) pod vedením Johna Fingletona, předsedy britského soutěžního úřadu Office of Fair Trading. ICN publikuje svá doporučení, výstupy práce jednotlivých pracovních skupin, jako výsledek společného konsensu. Je na jednotlivých členech sítě, zda a do jaké míry budou tato doporučení aplikovat. Jednotlivé problémy jsou také široce diskutovány na výročních jednáních a mítincích. ICN úzce spolupracuje s ostatními organizacemi, jako např. OECD, WTO, UNCTAD, dalšími sdruženími i s akademickou obcí.

V současné době jsou v ICN činné tyto pracovní skupiny a podskupiny:

- Kartelové dohody (Cartel) – zabývající se právním rámcem pro postihování kartelových dohod (Legal Framework & Subgroup) a postupy prosazování soutěžního práva (Enforcement Techniques);
- Fúze (Merger) – pro oblast šetření fúze a její analýzy (Merger Investigation and Analysis) a notifikace fúze a její postupy (Merger Notification and Procedures)
- Advokacie (Advocacy)
- Efektivita soutěžních úřadů (Agency Effectiveness)
- Jednostranné jednání (Unilateral Conduct) – skupina se zabývá jednáním dominantních soutěžitelů, kteří svým chováním mohou sami ovlivňovat dění na konkrétním trhu.

V rámci Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž se Úřad angažuje především v pracovních skupinách připravujících doporučení, zprávy, přehledy a jiné dokumenty k usnadnění práce členských soutěžních úřadů a sdílení zkušeností. ÚOHS je zastoupen například v pracovní skupině zabývající se fúze-mi, pracovní skupině ke zneužívání dominantního postavení či k prioritizaci a efektivnosti činnosti soutěžních úřadů. Odborníci ÚOHS využili příležitosti k další výměně zkušeností a doporučených praktik v průběhu interaktivních workshopů ICN pro fúze, kartely i dominantní.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže pracoval v rámci pracovních skupin ICN pro jednostranné jednání (Unilateral Conduct) na projektech srovnání přístupů k margin squeeze a predatorním cenám v jednotlivých jurisdikcích. Oboje má pro Úřad velký význam, protože o predaci ÚOHS už rozhodoval v případě Student Agency a podnět na margin squeeze prošetřuje ÚOHS v případě Telefónica.

<http://www.internationalcompetitionnetwork.org/>

4.1 Výroční konference ICN

České delegace se pravidelně a aktivně účastní výročních konferencí ICN.

10. výroční konference ICN 2011 – Nizozemsko, Haag 17.–20. května 2011

Pořadatelskou zemí jubilejní, desáté výroční konference ICN v Haagu bude nizozemský antimonopolní úřad. Organizátoři očekávají přes 500 účastníků z celého světa. Společným tématem konference budou diskuse o další činnosti ICN a hodnocení úspěchů sdružení v posledních deseti letech.

www.icn-thehague.org

9. výroční konference ICN 2010 – Turecko, Istanbul 27. –29. dubna 2010

Závěry této konference pořádané tureckým antimonopolním úřadem vyzvedly významné úspěchy Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž a ocenily také aktivní zapojení členů

Joaquín Almunia, komisař EK pro hospodářskou soutěž

Nurettin Kaldirimci, prezident Tureckého soutěžního úřadu (Rekabet Kurumu – RK) (foto: archiv RK)

do činnosti fóra. Neformální pracovní metody a snaha o vytvoření shodného přístupu na základě otevřeného multilaterálního dialogu efektivně ovlivnily práci i výsledky soutěžních úřadů. Výsledky činnosti ICN využívají zkušené i nové soutěžní úřady a doporučení ICN v řadě případů vedla k legislativní změně v právních rádech členských zemí. Stále častěji se ICN zaměřuje na implementaci, na zajištění účinných a prospěšných dopadů své činnosti s cílem co nejlépe dosáhnout efektivnějšího prosazování pravidel hospodářské soutěže prostřednictvím užší spolupráce a sdílení osvědčených postupů.

Pracovní skupiny ICN vytvořily pětileté plány činnosti, ve kterých navazují na své dřívější úspěchy a stanovují si nové cíle. V letech 2010–2011 se pracovní skupiny ICN soustředí na vytvoření komplexního souboru pracovních postupů v celém spektru antimonopolních případů. Navíc se připravují čtyři nové semináře v oblastech efektivity soutěžních úřadů, fúzí, kartelů a zneužívání dominantního postavení. Všechny tyto skutečnosti svědčí o dynamičnosti sítě usilující o pokračování spolupráce a úspěšnosti v následujících letech.

www.icn-istanbul.org

8. výroční konference ICN 2009 – Švýcarsko, Curych 3. –5. června 2009

Osmou výroční konferenci Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž hostil švýcarský antimonopolní úřad. Konference, jíž se zúčastnilo přes 450 delegátů ze všech kontinentů včetně zástupců z více než 80 institucí a 130 nevládních poradců, byla pozoruhodným úspěchem. Zmapovala existenci ICN jako fóra pro diskusi a šíření soutěžního práva a politiky.

Řečníci na plenárním zasedání informovali o aktuálních otázkách a projektech realizovaných pěti pracovními skupinami ICN během předcházejícího roku. Hostitelský švýcarský antimonopolní úřad si vybral pro speciální plenární zasedání téma soutěžního práva v malých zemích. Na programu byl i panel věnovaný budoucnosti ICN, dále zprávy z pracovních

(foto: archiv WEKO – Wettbewerbskommission – švýcarského soutěžního úřadu)

skupin, přijetí výsledků práce ICN včetně doporučených postupů a plánů činnosti do budoucnosti.

www.icn-zurich.org

7. výroční konference ICN 2008 – Japonsko, Kjóto 14. –16. dubna 2008

V pořadí sedmou výroční konferenci Mezinárodní soutěžní sítě (International Competition Network) zorganizoval japonský soutěžní úřad v polovině dubna 2008 v Kjótu. Jako každoročně byl zastoupen i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

(foto: archiv japonského soutěžního úřadu – Japan Fair Trade Commission)

Závěry konference doporučily postupy pro hodnocení dominance, podstatné tržní síly a uplatňování jednostranných praktik u státních monopolů. Vznikl materiál v oblasti kartelů k proceduře narovnání a vyjednávání mezi soutěžiteli a soutěžními úřady. Dokončeny byly doporučené praktiky pro analýzu fúzí a zpráva o stanovování notifikačních kritérií pro přezkoumání fúzí. Účastníkům byla nabídnuta implementace partnerského programu pro zjednodušení výměny informací a zkušeností.

Český soutěžní úřad byl v průběhu konference vyzdvihnut jako výborný organizátor workshopu o fúzích, pořádaný v březnu 2008 v Brně. ÚOHS také přispěl k práci několika pracovních skupin svými komentáři, zpracováním nejrůznějších dotazníků a účastí na konferenčních hovorech. Lze tedy říci, že výsledky prezentované na konferenci odrážejí i soutěžní praxi v Česku.

5. Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development)

Mezivládní organizace OECD má sídlo v Paříži. Vznikla v roce 1961 a navázala na poválečnou Organizaci pro hospodářskou spolupráci v Evropě. Hlavním cílem OECD je koordinace politik za účelem dlouhodobého ekonomického rozvoje členských zemí i přidružených pozorovatelů.

OECD má průřezový charakter, je jedinečným fórem, kde ekonomicky nejvyspělejší země světa slaďují své postupy v celé řadě oblastí. Zabývá se v zásadě všemi důležitými otázkami, kterým se věnují vlády jednotlivých členských zemí s výjimkou kultury a armády. OECD otevírá prostor k diskusi a formulaci ekonomických a sociálních politik členských zemí, porovnává jejich zkušenosti a hledá odpovědi na vznikající problémy, napomáhá koordinaci politiky uvnitř států i na mezinárodním poli. Dnešní OECD má 33 členů, řada dalších zemí jsou kandidáty na členství, pozorovateli nebo spolupracují v režimu rozšířené spolupráce. Česká republika vstoupila do OECD 21. 12. 1995 jako její 26. člen.

OECD je na základě ustanovující listiny zmocněna k plnění svých cílů uzavírat smlouvy s členskými i nečlenskými státy a mezinárodními organizacemi a přijímat rozhodnutí, doporučení či deklarace, z nichž některé jsou právně závazné. Řada doporučení vydávaných OECD není závazná a záleží na členských zemích, jakým způsobem je budou implementovat. Zprávy, analýzy a statistiky i diskuse vedené v OECD jsou vysoce ceněny pro svou odbornost a nepolitičnost. Proto je také nakonec většina doporučení OECD přijímána a plněna vládami členských zemí, i když OECD nemá formální

nástroje na jejich vynucení (v této souvislosti se proto hovoří o tzv. soft law). Doporučení OECD proto fungují jako velice účinná metoda tlaku mezi rovnými partnery (peer pressure) na provedení nutných reforem. Peer pressure a srovnání s ostatními zeměmi (benchmarking) tak tvoří základní pracovní metodu OECD, která vychází z vědomí sounáležitosti všech členů.

Nejvyšším orgánem organizace je Rada OECD, která sestává z velvyslanců všech 33 členských zemí a zástupce Evropské komise. Stěžejní část práce OECD se odehrává v přibližně dvou desítkách odborných výborů, které spolu s různými skupinami a podskupinami vytváří síť asi dvou stovek pracovních orgánů OECD. Ve výborech a pracovních skupinách se scházejí odborníci z členských zemí, kteří si vyměňují zkušenosti, koordinují své postupy, případně vytvářejí společná doporučení.

Ochrana hospodářské soutěže je jedním z předních témat, kterými se OECD zabývá. ÚOHS je gestorem pro jednání Soutěžního výboru (OECD Competition Committee) a jeho pracovních podskupin WP2 Soutěž a regulace (Competition and Regulation) a WP3 Spolupráce a prosazování soutěžního práva (Co-operation and Enforcement), k jejichž tématům Úřad pravidelně přispívá. OECD poskytuje prostor k politickému dialogu s nečlenskými zeměmi během každoročního zasedání Global Forum on Competition a ke spolupráci na speciálních tématech, jakými jsou regulované sektory, mezinárodní aspekty hospodářské soutěže aj.

http://www.oecd.org/topic/0,3373,en_2649_37463_1_1_1_1_37463,00.html

9. globální soutěžní fórum OECD – Francie, Paříž 18.–19. února 2010

Zástupci Úřadu se zúčastnili v Paříži Globálního soutěžního fóra, zasedání Soutěžního výboru a jeho pracovních skupin a také současně probíhající konference nazvané Nové antimonopolní mezníky. Na každém zasedání prezentovali odborníci ÚOHS své příspěvky k danému tématu a zodpověděli dotazy ze strany sekretariátu OECD a členských států. Například v rámci jednání pracovní skupiny, týkajícího se obnovitelných zdrojů elektrické energie a tzv. chytrých rozvodných sítí (Smart Grids), přispěli do diskuse zprávou o stavu

Zleva: Joaquín Almunia, komisař EK pro soutěž, Angel Gurría, generální sekretář OECD, Frédéric Jenny, předseda soutěžního výboru OECD a prezident fóra

(foto: archiv OECD)

výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů v Česku. Zavádění nových technologií lze rovněž považovat za nástroj motivace spotřebitelů k energetickým úsporám.

Tématem další pracovní skupiny byly otázky transparentnosti ve správních řízeních, procesních institutů a práva na spravedlivý proces. Praxe ÚOHS je v celosvětovém srovnání v tomto směru velice příznivá a ve svých základních principech se neliší od aplikační praxe mnoha rozvinutých soutěžních úřadů.

Strategie zeleného růstu (GGs – Green Growth Strategy) je horizontální prioritou OECD a znamená především skutečnost, že do soutěžní politiky se začínají promítat nová témata, jako například hledání nových obnovitelných zdrojů a vládami podporované technologie. V rámci OECD existuje tzv. Core Group složená z ekonomů, environmentalistů a dalších vědců, kteří analyzují dopady změn životního prostředí na různé segmenty ekonomiky. Další témata Globálního soutěžního fóra OECD se týkala například koncentrace v bankovním sektoru, problematiky koluze a korupce ve veřejných zakázkách, bid-riggingu a další.

Obecně lze konstatovat, že postupně narůstá počet témat soutěžní politiky s mezinárodními dopady. Možnost extenzivnější mezinárodní spolupráce na celosvětové koordinaci soutěžní politiky a práva se může do budoucna stát prioritou pro jednotlivé mezivládní organizace.

Zasedání Soutěžního výboru OECD je jednou z nejvýznamnějších událostí v oblasti soutěžní politiky a práva. Účastníci zasedání se seznamují s vývojem a aktuálními trendy na soutěžním

poli a zároveň mají příležitost v rámci diskuzí u kulatých stolů hájit svá stanoviska. ÚOHS je dlouhodobě aktivním účastníkem většiny kulatých stolů, ke kterým přispívá příspěvky ze své aplikační praxe.

8. globální soutěžní fórum OECD – Francie,

Paříž 19.–20. února 2009

Tématy jednání Globálního soutěžního fóra OECD v Paříži v únoru 2009 byly finanční trhy a hospodářská soutěž, přístupová jednání uchazečů o členství v OECD, soutěžní politika a průmyslová politika a výzvy, jimž čelí nové soutěžní úřady.

Členové delegace Úřadu se rovněž zúčastnili všech tří zasedání Soutěžního výboru a pracovních skupin Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj v Paříži. Na každém zasedání prezentovali své příspěvky k danému tématu a zodpovídali dotazy pracovníků OECD. Témata zahrnovala například soutěžní problematiku patentů a práv duševního vlastnictví, standardů posuzování fúzí, generických léčiv, státem vlastněných společností či předávání zkušeností nově založeným soutěžním úřadům.

5.1 Peer Review České republiky

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se v období od listopadu 2007 do května 2008 podrobil detailnímu přezkumu soutěžního práva a politiky v rámci dobrovolného programu Peer Review na půdě OECD. Jde o jednu z nejprestižnějších examínací, která vyniká co do hloubky, komplexity a objektivitu posuzovaného problému.

ÚOHS zpracoval detailní zprávu pokrývající veškerou rozhodovací činnost Úřadu, organizační a legislativní změny, dostupné publikace, články a tiskové zprávy týkající se vývoje ochrany hospodářské soutěže v Česku. Úřad navštívil vedoucí celého projektu OECD Michael Wise, odborník na hospodářskou soutěž s dlouholetou praxí examínace soutěžních úřadů a intenzivně diskutoval i se zástupci sektorových regulátorů a advokátních kanceláří zabývajících se soutěžním právem. Výsledky celého přezkumu byly prezentovány na veřejné tříhodinové prezentaci Peer Review České republiky během zasedání Soutěžního výboru 11. června 2008.

Přezkum proběhl nad očekávání úspěšně. Hodnotitelé pozitivně komentovali vývoj v soutěžní politice a prosazování soutěžního práva v Česku i aktivity Úřadu na národní i mezinárodní úrovni. Závěrečná publikace OECD o vývoji soutěžního práva a politiky v České republice je tak hodnotným důkazem toho, že ÚOHS je respektovanou institucí v rámci orgánů prosazujících soutěžní právo.

6. Konference Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji (UNCTAD – United Nations Conference on Trade and Development)

Konference OSN o obchodu a rozvoji byla ustavena v roce 1964 a je základním orgánem Valného shromáždění pro problematiku obchodu a rozvoje. Cílem činnosti UNCTAD je posilování obchodu a ekonomického růstu zejména v rozvojových zemích a jejich zapojení do světové ekonomiky. UNCTAD provádí výzkum a analýzy, organizuje mezinárodní jednání, technickou spolupráci a také součinnost s občanskou společností a soukromým sektorem.

Nejvyšším rozhodovacím orgánem UNCTAD je Konference. Sestává ze 192 členských států (zahrnuje i Vatikán) a zasedá každé čtyři roky. Funkci generálního tajemníka vykonává v současné době Supachai Panitchpakdi z Thajska. Výkonným orgánem UNCTAD je Rada pro obchod a rozvoj, dalšími orgány jsou Komora pro obchod a rozvoj a tři komise, které svolávají expertní setkání na specifická témata.

6. konference o soutěžní politice OSN – Švýcarsko,

Ženeva 8.–12. listopadu 2010

Světový den hospodářské soutěže (World Competition Day)

V roce 2010 se nekonalo každoroční setkání zástupců soutěžních úřadů v rámci červencové konference UNCTAD, neboť na tento rok připadla listopadová výroční konference OSN, která se věnovala komplexnímu přezkumu principů soutěžního práva a politiky ve světě. UNCTAD je jednou z mála mezinárodních platform, kde mohou své názory prezentovat i zástupci rozvojových zemí a pro svůj globální záběr si klade nemalé ambice v oblasti rozšiřování spolupráce mezi soutěžními úřady a podpory rozvoje ochrany hospodářské soutěže na celém světě.

Konference se věnovala především problematice soutěžní politiky v období ekonomické krize a možnostem, které soutěžní úřady mají pro zmírnění dopadů krize na běžného spotřebitele. Vysocí představitelé UNCTAD i zástupci velkých světových ekonomik se shodli na tom, že je třeba rozvíjet fungující soutěžní politiku na globální úrovni. Jenom tak lze zaručit, že pravidla jednotlivých států nebudou kolidovat. Delegáti se rovněž shodli na tom, že neškodlivější dopady na celosvětovou ekonomiku mají mezinárodní kartely, jejichž detekce a postihování jsou velice obtížné. V rámci konference také proběhly návrhy na revizi základní sady principů soutěžní politiky OSN (Set on Competition Policy) z 5. prosince 1980. Aktualizace by měla více reflektovat dynamický vývoj mezinárodního obchodu. Delegáti konference se rovněž dohodli, že 5. prosinec, den, kdy OSN v roce 1980 přijala tuto mezinárodní legislativní normu v oblasti hospodářské politiky, bude slaven jako Světový den hospodářské soutěže (World Competition Day).

Lze očekávat, že výstupy z této konference budou podrobně prodiskutovány v červenci 2011 při setkání zástupců soutěžních úřadů na konferenci UNCTAD, které se zástupci ÚOHS zúčastní.

10. zasedání mezivládní expertní skupiny UNCTAD pro soutěžní právo a politiku – Švýcarsko, Ženeva 7.–9. července 2009

Zástupci ÚOHS se pravidelně účastní Mezivládní expertní skupiny UNCTAD pro soutěžní právo a politiku, která zasedá jednou ročně v Ženevě. Zatím poslední, 10. zasedání se zabývalo veřejnými monopoly a koncesemi, implementací legislativy v této oblasti, významem ekonomických analýz a technickou pomocí méně rozvinutým soutěžním úřadům. Účastníci konference UNCTAD se shodli, že implementace soutěžního práva a politiky by měla jít ruku v ruce s rozvojem ekonomického přístupu v soutěžních případech.

www.unctad.org

<http://r0.unctad.org/en/subsites/cpolicy/>

7. Bilaterální vztahy

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rozvíjí kromě multilaterálních vztahů v rámci mezinárodních sítí a organizací, jakými jsou například ECN, ECA, ICN, OECD a UNCTAD, rovněž spolupráci na dvoustranné úrovni. Rozšířený rámec spolupráce se podařilo vytvořit především se zeměmi Marchfeldského soutěžního fóra (MCF).

Slovensko

První zahraniční cesta předsedy Petra Rafaje od jeho nástupu do čela ÚOHS v červenci 2009 vedla 24. listopadu 2009 na Slovensko, kde se setkal s předsedkyní slovenského Antimonopolního úřadu Danicou Paroulkovou. Slovenská strana opětovala návštěvu 7. prosince 2010.

Obě instituce mají spolu tradičně nadstandardně dobré vztahy a v mnohých ohledech se úřady potýkají se stejnými problémy. Předseda i předsedkyně zdůraznili snahu pokračovat i nadále v úzké spolupráci. Diskuse slovenské a české delegace se věnovala tématům problematiky sektorových šetření a možnosti spolupráce při implementaci legislativních změn

Zleva: Danica Paroulková, Daniela Zemanovičová, Daniel Stankov, Petr Rafaj, Michal Petr

v oblasti hospodářské soutěže. Zástupci obou úřadů se také věnovali diskusi o možnostech budoucího spoluorganizování vzdělávacích programů a seminářů pro odborníky z obou úřadů. Předseda ÚOHS i předsedkyně slovenského antimonopolního úřadu potvrdili, že výměna zkušeností v oblasti ochrany hospodářské soutěže je pro oba úřady velice cenná a ocenili, že odborníci z českého i slovenského soutěžního úřadu projeví aktivní zájem o konference a semináře pořádané v rámci bilaterální spolupráce obou institucí.

www.antimon.gov.sk

Rakousko

Velice úzká spolupráce probíhá tradičně s rakouským Spolkovým soutěžním úřadem (Bundeswettbewerbsbehörde). Český a rakouský antimonopolní úřad jsou organizátory tzv. Marchfeldského soutěžního fóra.

Marchfeldské soutěžní fórum (MCF – Marchfeld Competition Forum)

V červnu 2008 se na pozvání předsedů rakouského a českého antimonopolního úřadu setkali zástupci soutěžních úřadů Bulharska, Estonska, Chorvatska, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Polska, Rumunska, Slovenska, Slovinska, Švýcarska a Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise na rakouském zámku Marchfeld, aby zde podepsali deklaraci o založení fóra, jehož cílem je zajistit pružnou spolupráci a koordinaci mezi jednotlivými národními soutěžními úřady v oblasti prosazování efektivního soutěžního práva a politiky. Spolupráce je založena na principech rovnosti a vzájemného prospěchu. K dosažení těchto cílů budou napomáhat výroční setkání, výměny informací, jednání pracovních skupin na jednotlivá témata a společné vzdělávací projekty.

V roce 2009 fórum připravilo společné prohlášení pro postup v době hospodářské krize. Letos se fórum zaměřuje na problematiku spojování soutěžitelů a notifikace v několika členských státech.

www.bwb.gv.at/BWB/Marchfeld+Competition+Forum/default.htm

Zámek Marchfeld (foto: archiv BWB)

Sympózia Výzkumného centra pro mezinárodní hospodářství FIW (Forschungsschwerpunkt Internationale Wirtschaft / Research Centre International Economics) – Innsbruck

Sympózia každoročně organizovaná Výzkumným centrem mezinárodního hospodářství (FIW -Forschungsschwerpunkt Internationale Wirtschaft / Research Centre International Economics) v rakouském Innsbrucku se zabývají tématy hospodářské soutěže, letos se diskuse zaměřila na hlavní otázky soutěžní politiky v období finanční krize, pohledy soutěžních úřadů a bank na tuto problematiku a na poskytování státní podpory.

Innsbrucká setkání tvoří důležitou platformu pro Marchfeldské soutěžní fórum a mají velký význam pro další vývoj soutěžní politiky ve střední Evropě.

Návštěva předsedy rakouského Spolkového soutěžního úřadu v Brně

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Rafaj přivítal svůj rakouský protějšek Theodora Thanner a v Brně 21. ledna 2010. Předsedové úřadů jednali o spolupráci obou soutěžních úřadů i úřadů východní Evropy. Zaměřili se

Zleva: Petr Rafaj, Theodor Thanner, Michal Petr

na možnosti výměny informací, spolupráci na konferencích či na vytvoření společného vzdělávacího fóra. Do kompetencí rakouského soutěžního úřadu spadá na rozdíl od ÚOHS pouze ochrana hospodářské soutěže. Oba předsedové podpořili další zintenzivnění spolupráce soutěžních úřadů.

www.bwb.gv.at

Belgie

Velmi dobré vztahy má ÚOHS i s belgickým soutěžním úřadem, respektive s oběma institucemi, které se ochranou hospodářské soutěže v Belgii zabývají, tedy s Generálním ředitelstvím pro soutěž (Conseil de la concurrence) a Soutěžní radou (Raad voor Mededinging). Předseda generálního ředitelství Jacques Steenbergen několikrát vystoupil na mezinárodních konferencích a seminářích pořádaných v Brně a vzhledem k dobrým zkušenostem se spoluprací s Evropskou komisí je belgický soutěžní úřad důležitým zdrojem zkušeností a vzorem efektivního rozhodování. Během jednání nejvyšších

prezidentů národních soutěžních úřadů bývá Belgie často spojencem Česka při prosazování nových nápadů a projektů a lze očekávat, že v budoucnosti se tato spolupráce ještě prohloubí.

<http://economie.fgov.be/en/entreprises/competition/index.jsp>

Bulharsko

Bulharský soutěžní úřad (Комисията за защита на конкуренцията) má přibližně stejný počet zaměstnanců jako ÚOHS a také přibližně stejné kompetence. Kromě hospodářské soutěže se zabývá rovněž problematikou kontroly zadávání veřejných zakázek. Česko i Bulharsko se jako relativně noví členové jednotného evropského trhu potýkají s podobnými problémy a proto je spolupráce s bulharskou Komisí na ochranu hospodářské soutěže důležitou součástí našich mezinárodních vztahů. Odborníci z bulharského úřadu několikrát navštívili Brno a zúčastnili se diskusí o otázkách více ekonomického přístupu v soutěžním právu, spolupráce se soudy a také dvoudenního studijního semináře zaměřeného na problematiku veřejných zakázek.

V únoru 2010 zástupci ÚOHS navštívili v Sofii bulharský soutěžní úřad a během této schůzky byla bulharskou stranou nabídnuta možnost uzavření memoranda o spolupráci mezi ÚOHS a Komisí na ochranu hospodářské soutěže. V současné době očekáváme schválení návrhu dokumentu Ministerstvem zahraničních věcí Bulharské republiky, po kterém již nic nebude bránit, aby dosavadní spolupráce získala i institucionální rámeček.

www.cpc.bg/

Itálie

Italský antimonopolní úřad (Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato) oslavil letos své 20. výročí. Uspořádal při této příležitosti 11. října 2010 v Římě konferenci, které se za ÚOHS zúčastnili I. místopředseda Hynek Brom a Petr Křižan, ředitel odboru veřejné podpory. Konference byla zaměřena na vliv Evropské unie nejen na italské soutěžní právo, ale i na konkrétní dopady do soukromého hospodářského sektoru.

www.agcm.it

Zleva: Carla Rabitti Bedogni, Antonio Ialongo, Antonio Catricalà, Luigi Fiorentino (foto: archiv AGCM)

Maďarsko

Výměna zkušeností s maďarským soutěžním úřadem (Gazdasági Versenyhivatal) je velmi užitečná pro český úřad, neboť oba úřady řeší mnoho podobných témat. Například přínosem pracovního setkání v roce 2009 bylo vyjasnění názorů na paralelní aplikaci národního a komunitárního soutěžního práva na protisoutěžní jednání s nadnárodní dimenzí a získání praktických zkušeností a argumentů pro tuzemské soudy. Maďarský úřad řeší poměrně velké procento případů (cca 40 %) podle národního i komunitárního práva současně a maďarské soudy toto řešení nezpochybňují. K dalším tématům bilaterálních jednání patřila prioritizace v řešení případů, soukromé prosazování soutěžního práva, leniency, kriminalizace apod.

Není bez zajímavosti, že dle maďarského soutěžního zákona je soutěžnímu úřadu odvedeno pět procent z vybraných pokut na podporu soutěžní kultury v zemi, tzn. na vydávání publikací, pořádání konferencí apod.).

www.gvh.hu/

Konference na téma předpokládaných změn nařízení 1/2300 o provádění pravidel hospodářské soutěže s ohledem na ECN a spolupráci národních soutěžních úřadů v různých jurisdikcích – Maďarsko, Szeged 16. dubna 2010

Na konferenci vystoupil jako jeden z hlavních řečníků místopředseda ÚOHS Michal Petr. Ve své přednášce představil fóru především oblast procesních oprávnění Úřadu při provádění místních šetření a předložil problematiku způsobů schraňování nalezených důkazů. Tyto otázky mohou být zásadní pro spolupráci v rámci ECN, neboť důkazy získané v jednom členském státě a vyměněné na základě nařízení 1/2003 mohou být později napadeny během soudního přezkumu v přijímací jurisdikci pro procesní pochybení.

Německo

Spolkový kartelový úřad (Bundeskartellamt) je nezávislým orgánem pro ochranu hospodářské soutěže v Německu a vysoce uznávanou institucí. Za více než 50 let své existence načerpal zkušenosti, které jsou inspirací pro jiné soutěžní úřady, včetně českého. ÚOHS si váží možnosti sdílet informace s touto institucí. V říjnu 2010 získali odborníci ÚOHS cenné poznatky o praxi Spolkového kartelového úřadu v oblasti maloobchodu s potravinami. Informace o vyšetřovacích postupech mohou být využity při aplikaci českého zákona o významné tržní síle.

Výměna informací probíhá i na konferencích. Arndt Christiansen ze Spolkového kartelového úřadu prezentoval na Svatomartinské konferenci ÚOHS v listopadu 2010 použití ekonomické analýzy při prosazování soutěžního práva u konkrétního případu kartelu výrobců cementu a zkušenosti z prezentace této analýzy při soudním projednávání případu. Německý soutěžní úřad uložil v případě kartelu výrobců cementu nejvyšší pokutu ve své historii – 660 milionů eur. Soud později pokutu snížil na 330 milionů eur.

<http://www.bundeskartellamt.de/>

Polsko

Polský úřad pro hospodářskou soutěž a ochranu spotřebitelů (Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów) pořádal při příležitosti svého 20. výročí konferenci nazvanou Soutěžní právo – pro či proti soutěžitelům? Konference se uskutečnila 5. listopadu 2010 v Poznani a věnovala se účasti soutěžitelů

(foto: archiv UOKiK)

v antitrustovém řízení, dokazování a odpovědnosti za porušení soutěžního zákona. Na konferenci vystoupili polští odborníci na soutěžní právo, zástupci advokacie, akademické obce i soutěžitelů.

www.uokik.gov.pl

Rusko

20 let Federální antimonopolní služby Ruské federace a Ruský soutěžní den – Rusko, Suzdal 8. června 2010

Delegace ÚOHS vedená I. místopředsedou Hynkem Bromem se zúčastnila Ruského soutěžního dne věnovaného dvacetileté historii ruského antimonopolního úřadu (Федеральная антимонопольная служба – ФАС России). Jeho předseda Igor Artěmjev seznámil přítomné jak s historií soutěžního práva v Rusku, tak i s jeho současností a plány do budoucna. První soutěžní zákon v Rusku byl přijat v březnu 1991 a jeho cílem bylo omezit restriktivní praktiky na trhu. V dalších letech následoval zákon o ochraně spotřebitele a občanský zákoník zakazující zneužití tržní dominance. V roce 1994 došlo k demonopolizaci ruského hospodářství. Tzv. první antimonopolní balíček v letech 2004–2006 představoval nové trendy v prosazování soutěžního práva a přiblížil ruskou soutěžní legislativu evropským soutěžním standardům. V současné době probíhají práce na třetím antimonopolním balíčku, který bude obsahovat změny v oblasti finančních postihů, definici kartelů a výjimky ze zákazu protisoutěžního chování. Předseda ruského úřadu doložil úspěšnou práci své instituce na 41procentním podílu soudy zrušených rozhodnutí úřadu v roce 2009.

Memorandum o spolupráci

V květnu 2007 podepsali předsedové ruského a českého antimonopolního úřadu memorandum o spolupráci. Obě strany v něm vyjadřují přání rozvíjet a posilovat spolupráci v oblasti soutěžní politiky. Spolupráce spočívá ve výměně legislativy,

informačních a metodologických materiálů, poskytování metodologické a konzultační pomoci, asistence při šetření případů protisoutěžního jednání ekonomických subjektů na území obou stran, stejně jako vyměňování statistických údajů a materiálů týkajících se dohledu, analýzy a kontroly trhů se zbožím. Současně se obě strany zavázaly k ochraně citlivých informací soutěžitelů, zejména obchodního tajemství. V oblasti motivace specialistů jsou plánovány výměnné studijní pobyty zaměřené na sdílení zkušeností, školení, symposia, konferenční a semináře o soutěžní politice.

www.fas.gov.ru

Čínští hosté se zajímali o pravomoci a zkušenosti ÚOHS

Pracovní setkání s delegací Cenového regulačního úřadu z čínské provincie Fujian se uskutečnilo v sídle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže 27. července 2010. Delegaci

Kang Guoyi (první zleva)

přijal předseda Petr Rafaj. Hosté se zajímali především o pravomoci ÚOHS a jeho zkušenosti z oblasti antitrustu. Předseda Petr Rafaj krátce shrnul legislativní vývoj v České republice a připomněl, že ačkoliv zdejší tradice ochrany hospodářské soutěže trvá bezmála 20 let, jde stále o vyvíjející se obor a právní rámec se neustále mění v reakci na aktuální tržní situaci.

Vedoucí čínské delegace, místopředseda zmíněné instituce Kang Guoyi, uvedl, že ochrana hospodářské soutěže má v Číně zatím krátkou tradici, protože oficiálně byl zákon uveden v platnost až v roce 2008. Podle jeho slov je ale zřejmé, že ochrana fungující soutěže je pro další rozvoj ekonomiky důležitá.

Během samotného jednání mj. zaznělo, že zatímco v Česku jsou regulována některá síťová odvětví nebo ceny pouze určitých „strategických“ surovin, v Číně mají cenoví regulátoři na starosti dohled a regulaci cen prakticky u veškerého spotřebního zboží, především pak u potravin. Vedoucí čínské delegace zároveň zdůraznil, že některá odvětví jsou plně liberalizována a ceny určuje výlučně nabídka a poptávka.

8. Mezinárodní konference v zahraničí

Předseda a experti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se aktivně účastní mezinárodních konferencí, seminářů a diskusních fór pořádaných v zahraničí a svými příspěvky se zapojují do diskuze o soutěžním právu a jeho aplikaci na národní i evropské úrovni.

24. kongres Mezinárodní federace pro evropské právo (FIDE) – Španělsko, Madrid 3.–6. listopadu 2010

Mezinárodní federace pro evropské právo (FIDE – Fédération internationale de droit européen / International Federation for European Law) sdružuje jednotlivé národní asociace pro evropské právo a vytváří tak fórum pro studium, výzkum, kritické zhodnocení a vývoj evropského práva a právních institucí. Kongres organizovaný FIDE je nanejvýše prestižní událostí celosvětového významu ve vztahu k evropskému právu. Národním zpravodajem FIDE za Českou republiku je místopředseda ÚOHS Michal Petr, který na kongresu přednesl národní zprávu.

Letošní ročník kongresu FIDE se zaměřil na tři hlavní témata, a to na roli národních parlamentů členských zemí Evropské unie, zkušenosti při uplatňování soutěžního práva před soudy a na veřejný a soukromý kapitál vnitřního trhu. Diskuse v rámci jednotlivých panelů směřovaly nejenom ke zhodnocení současného práva de lege lata a zkušeností s jeho aplikací, ale i na možný a žádoucí vývoj příslušné právní úpravy. Soukromé vymáhání (veřejného) soutěžního práva, a to jak na národní, tak i evropské úrovni, se v České republice téměř neuplatňuje. Pravděpodobně ještě žádný civilní soud nerozhodoval případ na základě přímého použití ustanovení čl. 101 a 102 Smlouvy o fungování EU, obvyklejší jsou soukromoprávní spory týkající se porušení hospodářsko soutěžních ustanovení Obchodního zákoníku. O to zajímavější a inspirativnější byly pro účastníky kongresu diskutované zkušenosti a poznatky z členských států, kde je praxe private enforcement poměrně obvyklá.

37. výroční konference mezinárodního antimonopolního práva a politiky – USA, New York 21.–25. září 2010

Mezinárodní konference organizovaná Fordham Law School se kromě obecných otázek mezinárodního antimonopolního práva zabývala i pohledy na soutěžní právo v rozvojových zemích a význam mezinárodní spolupráce s národními úřady. Alexander Italianer zdůraznil názor Evropské komise, že efekt odstrašení v rámci kriminalizace kartelů je jednoznačně vnímán pozitivně v rámci EU. Evropský soud pro lidská práva hraje nezastupitelnou roli ve vnímání postihu právnických osob, a to nejen v rámci řízení o fúzích.

Výroční soutěžní konference Mezinárodní advokátní komory (IBA) – Itálie, Florencie 17.–18. září 2010

Letošní výroční konference Mezinárodní advokátní komory (IBA – International Bar Association) se zaměřila na odhalování kartelů a aktuální využívání procesu narovnání, také na novou metodiku Evropské komise pro posuzování horizontálních dohod či na otázky soutěže v oblasti internetu, konkrétně na pohled Evropské unie na případ schválené fúze firem Microsoft a Yahoo.

6. mezinárodní soutěžní fórum – Jižní Korea, Soul 15. září 2010

Korejské mezinárodní soutěžní fórum v září 2010 bylo prvním oficiálním setkáním od platnosti dohody o spolupráci Evropské unie a Koreji v oblasti hospodářské soutěže. Uzavření této dohody bylo jedním z úkolů českého předsednictví Radě Evropské unie a uskutečnilo se v 23. května 2009.

Jihovýchodní Asie představuje nejrychleji se vyvíjející trhy, proto je zde problematika soutěžní politiky bedlivě sledována. Při posuzování soutěžního práva je velký důraz kladen na spolupráci s ekonomy a na ekonomické analýzy. Alexander Italianer, generální ředitel pro hospodářskou soutěž v Evropské unii, zdůraznil rozvoj digitálních technologií, jejich dostupnost pro spotřebitele z technologického i finančního hlediska a zejména rozšiřování internetu jako priority Unie. Digitální konvergence se netýká jen oblasti zneužití dominantního postavení, ale také stanovování standardů a s tím související případné otázky práva duševního vlastnictví.

Účastníci konference včetně předsedy ÚOHS Petra Rafaje ocenili aktivity korejského antimonopolního úřadu. Asijské státy se snaží rozvíjet soutěžní právo. Při prosazování nových druhů řešení se inspiřují systémem soutěžního práva USA.

Vídeňská soutěžní konference – Rakousko, Vídeň 9. června 2010

První mezinárodní vídeňské konference uspořádané rakouským soutěžním úřadem se zúčastnilo na 150 účastníků. Téma konference Průmysl versus soutěž? bylo rozděleno do třech panelů: leniency, behaviorální ekonomie a soukromoprávní prosazování soutěžního práva. Theodor Thanner, předseda hostitelského úřadu, ve svém úvodním slově řekl: „Cílem konference je napomoci dialogu mezi zástupci národních soutěžních úřadů, Evropské komise a představiteli průmyslu.“

Zleva: Bruno Lasserre, Alexander Italianer, Michael Losch, Andreas Möhlenkamp, Anders Stenlund (foto: archiv BWB)

57. jarní setkání Americké advokátní komory (ABA) na téma antimonopolní právo – USA, Washington 25.–27. březen 2009

Porovnání úprav jednotlivých problematik hospodářské soutěže v americké a evropské judikatuře a pohled soukromého sektoru (advokátních kanceláří) zprostředkovává na svých setkáních Americká advokátní komora (ABA – American Bar Association).

Setkání v březnu 2009 bylo zaměřené na problematiku zneužití dominantního postavení, konkrétně na tzv. price-squeeze, tj. praktiky, kdy dominant uplatňuje na velkoobchodním trhu příliš vysoké ceny a na maloobchodním trhu příliš nízké ceny. Rozbor se týkal případu linkLine (USA) v porovnání s kauzami Telefónica a Deutsche Telekom.

Další témata se týkala leniency programů aplikovaných v Kanadě, USA a Evropské unii. Hlavním cílem diskuse bylo zjistit, jaké možnosti mají v jednotlivých jurisdikcích žadatelé o imunitu nebo úlevy (leniency i kriminální postih), a to především ti, kteří nepřijdou s důkazy jako první.

Výroční konference evropského soutěžního práva – Německo, Trevír 22.–23. února 2010

Poslední vývojové trendy jak v legislativě soutěžních pravidel, tak i v rozhodovací praxi, vývoj soutěžní politiky v oblasti fúzí doložený na konkrétních případech a zlepšení procesních otázek byly hlavními body programu letošního ročníku výroční konference evropského soutěžního práva v německém Trevíru.

Global Competition Review – konference Dominantní postavení a jednostranné jednání – Belgie, Brusel 9. února 2010

Konference Global Competition Review (GCR) patří ke světové jedničce. Pro rok 2010 pořadatelé a vydavatelé stejnojmenného odborného časopisu zvolili téma Dominance a jednostranného jednání (Dominance and Unilateral Conduct) a zaměřilo se na trendy a přetrvávající rozdíly v přístupech evropského a amerického práva a důsledky nedávných rozhodnutí. Nejvyšší zástupci Evropské komise a soutěžních úřadů spolu s odborníky na hospodářskou soutěž z oblasti průmyslu i soukromé praxe si předávali zkušenosti o nejnovějším vývoji antimonopolního práva a regulace chování soutěžitelů. Konference nabídla praktické rady a odborné připomínky například k problematice odmítnutí dodávek, cenové politiky či porušování práv duševního vlastnictví.

9. Mezinárodní konference pořádané ÚOHS

Pořádání odborných mezinárodních konferencí má v činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nezastupitelné místo a Úřad si je vědom mimořádného přínosu, který odborná mezinárodní spolupráce znamená, a to nejenom ve smyslu výměny informací a zkušeností se zahraničními subjekty, ale také při zprostředkování těchto informací zástupcům odborné veřejnosti, státní správě, advokacie, soudů, akademické i soukromé sféry. Neméně významným přínosem je zpětná vazba od těchto odborníků, kteří mají zkušenost s praktickou aplikací soutěžního práva a politiky a s jejím vlivem na tržní prostředí. V neposlední řadě jsou mezinárodní konference platformou pro vzdělávání „adresátů“ soutěžního práva, kterými jsou soutěžitelé a spotřebitelé.

K nejvýznamnějším mezinárodním akcím pořádaným ÚOHS patří již tradiční Svatomartinská konference s podtitulem Poslední trendy a vývoj soutěžního práva. Její první ročník proběhl na podzim 2007 a vycházel z formátu mezinárodní konference, která se konala při příležitosti patnáctiletého výročí existence soutěžního práva v Česku (2006). Cílem Svatomartinské konference je stát se příležitostí k získání aktuálních informací o nejvýznamnějších událostech z oblasti českého, evropského a celosvětového soutěžního práva a politiky a místem setkání českých i zahraničních expertů ze soutěžních úřadů a jiných státních orgánů, Evropské komise, podnikatelské sféry, advokátních kanceláří, soudů i akademické sféry. Akce bývá koncipována spíše neformálně, s minimem oficialit a snahou o co největší interaktivní průběh. Zvolený formát zahrnuje prezentace dané problematiky, panelové diskuse a intervence z publika. Konference se zaměřuje na důležitá aktuální témata a zabývá se i jejich dlouhodobým vývojem. K dlouhodobě sledovaným tématům patří např. soukromé prosazování soutěžního práva, implementace leniency programů nebo trestní postih kartelů.

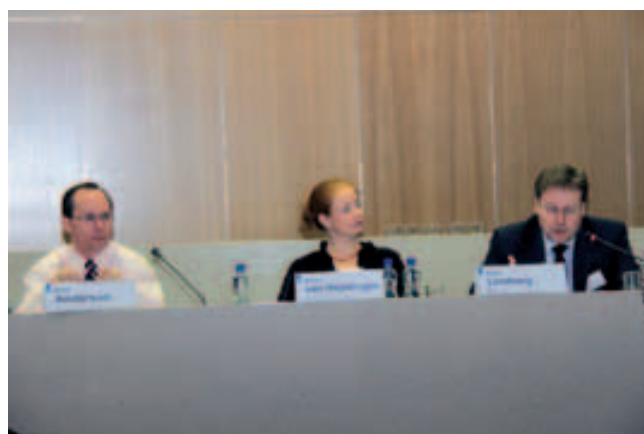
Svatomartinská konference ÚOHS – Brno 11. –12. listopadu 2010

Čtvrtý ročník Svatomartinské konference o hospodářské soutěži přilákal do brněnského sídla Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže rekordní počet téměř dvou set účastníků. Na dvoudenním jednání o posledních trendech a vývoji soutěžního práva přivítal přítomné předseda ÚOHS Petr Rafaj a vyzdvihl význam obdobných akcí: „Setkávání zástupců soutěžních úřadů a odborné veřejnosti a vzájemná výměna poznatků a zkušeností, to vše je neobyčejně přínosné a zvyšuje právní povědomí o oblasti soutěžní politiky.“

Úvodní diskusní panel Co nového v hospodářské soutěži? zahájil nový místopředseda ÚOHS Michal Petr, který řídí Sekci hospodářské soutěže. Zaměřil se zejména na aktuální priority Úřadu i na shrnutí jeho letošní činnosti. „Největší váhu stále klademe na boj proti kartelovým dohodám a na zavádění tzv. více ekonomického přístupu. K tomu však letos přibýlo i výraznější zaměření na základní právní otázky, právo na spravedlivý proces, a to na základě nejnovější judikatury,“ řekl Michal Petr. Místopředseda dále uvedl základní statistické

Zleva: Hans Zenger, Daniel Donath, Derek Ridyard, Katie Curry, Arndt Christiansen

Zleva: David Anderson, Miriam van Heyningen, Rainer Lindberg

údaje za letošní rok: ÚOHS doposud vydal devět rozhodnutí týkajících se zakázaných dohod a zneužití dominantního postavení. V oblasti fúzí pak bylo zahájeno 33 správních řízení. Místopředseda Michal Petr na závěr upozornil přítomné na připravenou novelizaci zákona o ochraně hospodářské soutěže, změny v institutu narovnání, na chystané sektorové šetření v oblasti energetiky a připravované vydání metodických dokumentů pro oblast zemědělství a motorových vozidel.

V další části panelu dostali prostor pro prezentaci svých výstupů ředitelé jednotlivých odborů ze Sekce hospodářské soutěže. Hlavní ekonom Milan Brouček informoval o zavádění více ekonomického přístupu do rozhodovací praxe ÚOHS, Michael Mikulík, ředitel Odboru výroby a služeb, představil zejména nedávno ukončené řízení se společností Student Agency. Igor Pospíšil řídící Odbor kartelů se věnoval nejen velkým případům zakázaných dohod, ale i podrobnostem souvisejícím s aplikací tzv. leniency programu. Ředitel Odboru fúzí Martin Vítula pak zdůraznil význam zjednodušeného řízení a přednotifikačního jednání pro kontrolu spojování soutěžitelů.

S mezinárodními zkušenostmi na téma spravedlivého procesu vystoupili zahraniční hosté: David Anderson z belgické advokátní kanceláře, Miriam van Heyningen z nizozemského soutěžního úřadu a Rainer Lindberg z finského antimonopolního

úřadu. Českou stranu na stejné téma zastoupili Igor Pospíšil, ředitel Odboru kartelů z ÚOHS, zástupci advokátních kanceláří Pavel Dejl a Jiří Jaroš, Stanislav Kadečka z Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a Jiří Kmec z kanceláře vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva.

Téma energetiky zahájilo program druhého dne konference. V panelu diskutovali Michal Petr, místopředseda ÚOHS, zástupci advokacie Jiří Kindl a Petr Zákoucký, Jiří Nováček z EP Holding a Antonín Panák z Energetického regulačního úřadu.

V závěrečném tématu více ekonomického přístupu se o své zkušenosti podělili tuzemští i zahraniční odborníci. Milan Brouček, hlavní ekonom ÚOHS, zdůraznil efektivní využití více ekonomického přístupu a jeho možnosti předvídat vývoj zkoumané oblasti. Zástupce soutěžního ředitelství Evropské komise Hans Zenger se zaměřil na téma zneužívání dominantního postavení, Daniel Donath z Charles River Associates hovořil o případech odmítnutí dodávek a jejich dopadu na hospodářskou soutěž a spotřebitele a o stlačování marží v telekomunikačním odvětví. Derek Ridyard z RBB Economics se podělil se zkušenostmi z prezentací ekonomických analýz u soudů, Katie Curry z britského antimonopolního úřadu seznámila účastníky s efektivní aplikací více ekonomického přístupu a s požadavky na spolehlivost dat ekonomické analýzy. Na závěr Arndt Christiansen z německého soutěžního úřadu seznámil posluchače s využitím více ekonomického přístupu v konkrétním případě kartelu výrobců cementu.

Prosazování soutěžního práva v nových členských státech Evropské unie – Brno 22. dubna 2010

Druhá výroční konference o prosazování soutěžního práva v zemích, které v nedávné době přistoupily do Evropské unie, navázala na aktivity maďarského antimonopolního úřadu. S myšlenkou pořádat odborné setkání tohoto druhu přišel zástupce maďarského antimonopolního úřadu Pál Szilágyi, pořadatel prvního ročníku konference, a Ioannis Kokkoris z Řecka, profesor na Bocconiho univerzitě v Miláně.

Česko, Polsko a Maďarsko prošly obdobným historickým vývojem a řeší podobné tržní situace a problémy, mj. zneužívání dominantního postavení, účtování nepřiměřených cen, bid rigging a otázky spojené s probíhající hospodářskou krizí. Účastníci mezinárodní konference kromě těchto společných témat řešili i podněty, jež vyvstaly v souvislosti s nejnovějším

vývojem v prosazování soutěžního práva, kontrole spojování soutěžitelů, vertikálních dohodách a aplikaci ekonomického přístupu.

Konferenci zahájil předseda Úřadu Petr Rafaj, v jednotlivých panelech kromě již jmenovaných vystoupili například Philip Marsden z britského Office of Fair Trading, László Szakadát z Corvinus University Budapest, Tihamér Tóth z maďarské advokátní kanceláře, Morvan Le Berre z polské advokátní kanceláře, místopředseda ÚOHS Robert Neruda, ředitel Sekce legislativy, ekonomiky a mezinárodních záležitostí ÚOHS Michal Petr, profesor Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně Josef Bejček, Gergely Csorba a Milan Brouček, hlavní ekonomové maďarského a českého soutěžního úřadu a další soutěžní experti z Česka, Maďarska, Polska či Řecka.

Svatomartinská konference ÚOHS – Brno 11.–12. listopadu 2009

Třetího ročníku mezinárodní konference se zúčastnila více než stovka českých i zahraničních odborníků na soutěžní právo z Evropské komise, státní správy, advokátních kanceláří, soudů, akademické i podnikatelské sféry.

K diskutovaným tématům konference patřil vztah mezi právem duševního vlastnictví a hospodářskou soutěží, možné protisoutěžní aspekty výměny informací, zkušenosti a problémy při implementaci leniency programů a řešení protisoutěžních opatření ze strany státních a místních orgánů.

Zprava: Petr Rafaj, Milan Brouček, Michal Petr

Zleva: Petr Gajdušek, Philip Marsden, Morvan Le Berre, Robert Neruda, Tihamér Tóth

Zleva: Petr Rafaj, Robert Neruda, Michal Petr, Milan Brouček, Kateřina Ševčíková

K názorově nejbohatším tématům dvoudenního programu se vztahovala diskuze nad nedávno přijatým zákonem o významné tržní síle a otázka zneužití kupní síly obchodními řetězci.

Soukromé vymáhání kartelového práva – Praha

26. –27. června 2009

Další významnou a tematicky velmi aktuální akcí, na níž se Úřad ujal role spoluorganizátora, byla mezinárodní konference o soukromoprávním prosazování soutěžního práva (tzv. private enforcement) pořádaná na Karlově univerzitě v Praze ve spolupráci s Právnickou fakultou a s podporou advokátní kanceláře Wolf Thesis a T-Mobile Czech Republic.

Hlavním cílem této konference byla identifikace překážek soukromoprávních žalob a diskuze o modelu vhodném pro Česko i Evropskou unii. Výraznějšímu prosazení soukromoprávního vymáhání v Evropské unii zatím brání nedostatečná právní úprava.

Na konferenci vystoupili odborníci na soutěžní právo z Evropské komise, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, českých i zahraničních univerzit i zástupci soukromého sektoru.

ICN Merger Workshop 2008

Ve dnech 18. a 19. března 2008 proběhl v Brně v Konferenčním centru Holiday Inn mezinárodní workshop o fúzích. Tento seminář pod hlavičkou Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž (ICN) uspořádal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve spolupráci se slovenským Protimonopolním úřadem. Semináře se zúčastnilo více než 120 odborníků ze soutěžních úřadů a nevládních expertů z řad soutěžních právníků a ekonomů, kteří se soutěžními úřady sdruženými v ICN spolupracují. Zastoupeno bylo přes 40 zemí.

Náplní semináře byla diskuze nad nastavením notifikačních kritérií a debata o rozsahu informací předkládaných společnostmi k notifikaci fúze, obsah a lhůty samotného přezkoumání fúzí a rovněž nastavení závazků a opatření ve prospěch zachování efektivní hospodářské soutěže po realizaci problematických fúzí. Workshop zdůraznil nutnost interaktivní výměny informací a zkušeností, proto se jeho převážná část odehrávala v malých pracovních skupinách vedených nejzkušenějšími experty ICN.

Výsledky brněnského workshopu byly prezentovány na výroční konferenci ICN v květnu 2008 v japonském Kjótu.

10. Vzdělávání

S rozšiřováním Evropské unie rostou i nároky na evropskou legislativu, na průběžné a pravidelné vzdělávání i aktuální znalosti zaměstnanců státní správy, právníků, soudců, ekonomů a dalších zainteresovaných osob. Evropská komise iniciovala vznik vzdělávacích institucí, ke kterým patří například Evropský institut státní správy (EIPA) a Akademie evropského práva (ERA). Zaměstnanci ÚOHS využívají k dalšímu vzdělávání jak tuzemské, tak i zahraniční instituce.

Evropský institut státní správy (EIPA – European Institute of Public Administration)

Centrum evropského vzdělávání a rozvoje EIPA pro úředníky státní správy má již téměř 30letou tradici. Institut evropské integrace a nových výzev pro veřejný management nabízí semináře pro zájemce o evropské záležitosti v multikulturním prostředí těžícím z unikátní kombinace praktických a vědeckých znalostí. Cílem centra je podporovat Evropskou unii a členské státy v poskytování náležitě a vysoce kvalitní služby k rozvoji kapacit státní správy ve vztahu k evropským záležitostem. Nabízí servis úředníkům evropských institucí, veřejné správy na národních i regionálních úrovních v rámci jejich vztahů s Evropskou unií.

Nizozemské centrum EIPA v Maastrichtu se zaměřuje na evropské rozhodovací pravomoci, evropský veřejný management, evropskou politiku a veřejný finanční management. Institut je etablován i v dalších třech městech Unie. Centrum v Luxemburku se specializuje na vzdělávání soudců a právníků a v Barceloně vyvíjí činnost Centrum pro regiony. Úřad EIPA v Bruselu slouží jako místo setkávání v srdci Evropské unie a zprostředkovává kontakt s institucemi Evropské unie.

www.eipa.eu

Akademie evropského práva (ERA – Euroäische Rechtsakademie / Academy of European Law)

Vznik Akademie evropského práva v německém Trevíru v březnu 1992 je spojen s rychlým tempem evropské integrace koncem 80. let, kdy došlo k širšímu vymezení evropské legislativy. Akademie vzdělává právníky, soudce a další právní zástupce všech stupňů v téměř všech oblastech práva. Pořádá pro ně pravidelné kurzy, konference, semináře, symposia a diskusní fóra, kde účastníci získávají aktuální informace.

Při zrodu akademie stály významné osobnosti evropského práva, například prezident Evropského soudního dvora Ole Due, který zahájil tradici úzké spolupráce těchto dvou institucí.

Mezi lektory přednášejícími na akcích pořádaných Akademií evropského práva jsou i odborníci Úřadu pro hospodářskou soutěž. S prezentacemi o hospodářské soutěži například vystoupil místopředseda Michal Petr na seminářích pro české a slovenské soudce či pro taiwanský soutěžní úřad.

www.era.int

Lexxion

Od svého založení v roce 2002 se berlínský Lexxion stal velice významným vydavatelstvím právníké literatury, specializujícím se na právo soutěžní, ekologické a plánovací, stavebnictví a nemovitosti, daně a veřejné zakázky. Lexxion vydává nejen odborné knihy a časopisy, ale pravidelně organizuje národní i mezinárodní konference zaměřené na evropské právo.

<http://www.lexxion.de/>

Univerzita St. Gallen

Vzdělávání na univerzitě St. Gallen ve Švýcarsku má vysokou kvalitu a dlouhodobou tradici, která se datuje k roku 1890. Současná nabídka zahrnuje více než 200 kurzů. Univerzita nabízí vysoce kvalitní semináře a konference v oblastech ekonomie, managementu, technologií a práva. Lektory jsou uznávaní profesori místní univerzity a renomovaní zástupci z praxe. Konference zprostředkovávají nejnovější poznatky výzkumu.

Univerzita St. Gallen je od roku 1994 pořadatelem i jedné z nejprestižnějších evropských událostí v oblasti hospodářské soutěže – Mezinárodního fóra soutěžního práva (International Competition Law Forum). Na dvoudenní konferenci vystupují špičkoví odborníci z celého světa a diskutují o současných trendech v evropském a mezinárodním soutěžním právu. Fórum se liší od ostatních konferencí na téma hospodářské soutěže nejen svou kvalitou a výbornou pověstí, ale i doprovodným programem. Každoročně se v St. Gallenu v květnu setkává téměř 200 účastníků z advokacie, hospodářství, vědy a úřadů pro hospodářskou soutěž.

Konference se pravidelně účastní i zástupci ÚOHS. Její 16. ročník se zabýval vlivem finanční krize na soutěžní politiku, dále strukturou moderního soutěžního úřadu, novou politikou v oblasti vertikál a konkrétními otázkami legislativy Evropské unie. Odborníci Úřadu získali na konferenci přehled o nejnovějších trendech a řešení problematiky ochrany soutěže ve Švýcarsku, Evropské unii a USA. Získané poznatky přispívají k modernějšímu a efektivnějšímu prosazování soutěže na národní úrovni a vytváření další politiky ÚOHS.

<http://www.unisg.ch/>

II. SROVNÁNÍ PRAVOMOCÍ ÚOHS V PERSPEKTIVĚ EVROPSKÉ UNIE

Mezinárodní odbor ÚOHS

Ačkoliv je hmotně právní úprava soutěžních pravidel v rámci členských států Evropské unie velmi podobná, neboť sleduje v podstatě totožné cíle, existuje mezi členskými státy značná různorodost v procesním i organizačním fungování národních soutěžních úřadů, stejně tak jako v jejich pravomocích. Je vždy velmi obtížné stanovit, který model je nejlepší anebo univerzální pro efektivní prosazování soutěžní politiky. Členské státy vycházejí z vlastních zkušeností, které reflektují lokální a regionální odlišnosti trhů, a které odrážejí ekonomický vývoj daného státu.

Pokud na základě pravomocí a organizace rozhodovacího procesu porovnáme soutěžní úřady všech členských států EU, můžeme pro zjednodušení vysledovat následující rozčlenění:

1. Model soustřeďující působnost v oblasti hospodářské soutěže, veřejných zakázek a veřejné podpory, jak je tomu v případě Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v České republice, je spíše výjimkou, do této kategorie spadá rovněž Bulharsko a Dánsko. Veřejné zakázky spadají do kompetence soutěžních úřadů pouze v pěti případech, mimo tří výše zmíněných se zde řadí Švédsko a Velká Británie. V ostatních zemích tato kompetence spadá do působnosti vlády či ministerstva (patnáct členských států) nebo samostatného úřadu či kanceláře (sedm členských států). Spolupráce v oblasti ochrany hospodářské soutěže a veřejných zakázek je důležitá obzvláště v případech tzv. *bid riggingu*, což je zakázaná dohoda o ovlivňování nabídek mezi uchazeči o zakázku. Jedná se o speciální typ zakázaných dohod, který je na pomezí soutěžního práva a legislativy veřejných zakázek. Uchazeči o zakázku se před podáním nabídek dohodnou, že nebudou postupovat samostatně a konkurovat si, nýbrž podají vzájemně sladěné nabídky, které zvýší cenu či sníží kvalitu poptávaného zboží či služeb. Cílem je dosáhnout výhodnějších podmínek pro vítěze zadávacího řízení. Bid rigging zpravidla zahrnuje jak prvky cenových dohod, tak dohod o rozdělení trhu. Tyto dohody mají přímý negativní dopad na veřejné rozpočty.

Zákonná pravidla pro poskytování veřejné podpory jsou kontrolována ve čtrnácti členských státech oddělením příslušného ministerstva nebo kabinetem vlády. V sedmi případech spadá veřejná podpora do kompetence soutěžního úřadu, stejně jako v České republice (Bulharsko, Dánsko, Litva, Polsko, Portugalsko, Rumunsko) a pouze ve dvou případech existuje samostatný úřad či kancelář, jež monitoruje veřejnou

podporu. Ve čtyřech členských státech není veřejná podpora monitorována státním orgánem. Cílem kontroly je minimalizovat nedůvodné zvýhodnění účastníků trhu či odvětví výroby v hospodářské soutěži na úkor ostatních subjektů. Tento postup směřuje k zachování či nastavení zdravých tržních podmínek a efektivní hospodářské soutěže. Individuální zvýhodňování některých firem totiž nevede k zajištění dlouhodobé prosperity a hospodářského růstu a v jeho důsledku se může stát, že soutěžitelé, kteří neobdrželi veřejnou podporu, se dostanou do nepřekonatelných obtíží a budou nuceni trh opustit.

2. V některých případech vykonávají soutěžní úřady i dohled nad specifickými formami ochrany hospodářské soutěže (tj. zakázané dohody, zneužití dominantního postavení a kontrola spojování soutěžitelů). ÚOHS se řadí mezi takové úřady od 1. února 2010, kdy začal dohlížet nad dodržováním zákona o významné tržní síle¹. Smyslem tohoto zákona je ochrana hospodářské soutěže v oblasti prodeje zemědělských a potravinářských výrobků. Zákon rovněž přináší příslušné nástroje, s jejichž pomocí je možno posoudit a vyvarovat se protisoutěžního jednání. Z ostatních členských států má specifické kompetence například bulharský soutěžní úřad, zabývající se problematikou nekalé soutěže; dánský soutěžní úřad má v organizační struktuře i odbor pro regulaci cen energie a rovněž

1 Zákon č. 395/2009 Sb. ze dne 9. září 2009 o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití (http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/CR/2009_395.pdf)

se zabývá nekalou soutěží; estonský soutěžní úřad vykonává dohled nad energetickým sektorem, pohonnými hmotami a poštovními službami; francouzský a polský soutěžní úřad se zabývá ochranou spotřebitele.

3. Jednotlivé národní orgány se také liší z hlediska přijímání rozhodnutí. Mezi členskými státy převládá *princip kolegiální* (sedmáct členských států), kdy rozhodnutí přijímá rada, komise nebo odbor. *Princip monokratický*, který je uplatňován i Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, využívá deset soutěžních úřadů a v takovémto případě rozhodnutí vydává předseda, generální ředitel či prezident. Stejně jako u českého soutěžního úřadu, i v dalších šesti členských státech stojí v čele úřadů předseda, v pěti případech generální ředitel, v šesti prezident a v devíti je to kolegiální orgán – rada nebo komise. Jistá specifika v rozhodovacím procesu má Česko a Slovensko, a to sice *princip dvojinstančního rozhodnutí*, které umožňuje adresátům správního rozhodnutí ústředního orgánu státní správy, aby se odvolali přímo k předsedovi tohoto orgánu. Takové formě odvolání se říká rozklad a jako poradní orgán předsedy je zřízena rozkladová komise.

Z tohoto krátkého přehledu je patrné, že ačkoliv je hmotně-právní úprava v rámci členských států prakticky identická, existuje značná různorodost v procesním i organizačním fungování soutěžních úřadů, stejně tak jako v jejich pravomocích. S ohledem na procesní odlišnosti a tradice jednotlivých členských zemí, nelze označit žádný z modelů za ideální pro všechny.

Jak ukazují dosavadní zkušenosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, je svěřením pravomocí pro oblast hospodářské soutěže, veřejných zakázek, veřejné podpory a tržní síly pod střechu jediné instituce efektivním způsobem, jak vytvářet fungující tržní prostředí, a tím napomáhat k růstu ekonomiky. Z porovnání počtu orgánů rozhodujících na základě kolegiálního a monokratického principu v členských státech EU je patrné, že mírnou většinou převládá princip monokratický, kdy je soutěžní úřad řízen jediným předsedou či prezidentem. Tento princip je možné nalézt především ve státech, které mají s Českou republikou podobné historické kořeny nebo ekonomiku procházející podobným vývojem (Maďarsko, Polsko, Slovensko atd.). Tento model byl rovněž vyhodnocen jako nejrozšířenější a nejefektivnější i na setkání generálních ředitelů soutěžních úřadů EU v Bruselu v červnu 2010. Hlavním přínosem monokratického principu je jednotná rozhodovací politika úřadu, která je výhodnější pro soutěžitele, protože zvyšuje předvídatelnost rozhodování a právní jistotu. Naopak kolegiální rozhodování bývá kritizováno pro časovou náročnost a skutečnost, že může vést ke střetu názorů členů kolegia.

III. HISTORIE, SOUČASNOST A BUDOUCNOST EVROPSKÉ SOUTĚŽNÍ SÍTĚ

Aleš Musil

Evropská komise,
Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž

Jak již název napovídá, následující text je věnován historii, současnosti a budoucnosti Evropské soutěžní sítě, ale zároveň si klade za cíl analyzovat činnost českého Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže („Úřad“) v rámci této sítě. Název sítě vychází ze zažitého anglického termínu „European Competition Network („ECN“). Hned na úvod je nutno zdůraznit, že si Úřad vydobyl díky svému aktivnímu vystupování v rámci ECN obrovské renomé. Na prvním místě je pak nutno zmínit historicky první (a dosud jediné) plenární zasedání ECN mimo Brusel dne 15. května 2009 v prostorách brněnského Úřadu na třídě kpt. Jaroše s následným slavnostním programem U královny Elišky za hojné účasti představitelů mnoha národních soutěžních úřadů v čele s doyenem Evropské soutěžní sítě profesorem Jaquesem Steenbergem, předsedou belgického soutěžního úřadu. Toto datum nebylo vybráno náhodně. Jednalo se zároveň o oslavu pětiletého výročí Evropské soutěžní sítě, jejíž vznik je datován od nabytí účinnosti tzv. modernizačního nařízení 1/2003, které zcela změnilo pravidla evropské hry v rámci jednotné aplikace článků 101 a 102. Toto nařízení nabylo ne náhodou účinnosti ve stejný den jako vstup České republiky do Evropské unie, a to 1. května 2004.

Na úvod je zapotřebí odpovědět na otázku, co vlastně je Evropská soutěžní síť. Nejedná se o mezinárodní organizaci, ani nemá svou právní subjektivitu, ani sídlo zapsané v nějakém rejstříku. Jedná se o zcela unikátní nadnárodní platformu pro spolupráci evropských soutěžních úřadů v rámci aplikace článků 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie („SFEU“) a její zrod je pevně spojen s nařízením 1/2003. Autor v článku používá nové číslování pro bývalé články 81 a 82 v celém textu.

Pokud by přece jen někdo hledal, kde sídlí „duch“ Evropské soutěžní sítě, tak by to asi bylo v kanceláři slečny Petry Krenz z Evropské komise, která je neúnavným (a neunavitelným) spojovacím článkem všech národních soutěžních úřadů. Právem jí byla v Brně předána obrovská kytice růží.

Zároveň je nutno odlišit tuto síť od sítě podobného jména – International Competition Network (ICN). Tato mezinárodní soutěžní síť je velmi volné diskusní sdružení národních soutěžních úřadů z celého světa s pouhým cílem definování „best practices“ víc než cokoli jiného. Dále je nutno zdůraznit, že Evropská soutěžní síť nezahrnuje ani otázky fúzí, i když jeden z možných směrů budoucí orientace směřuje právě tam.

Evropskou soutěžní síť je nutno také odlišit od daleko méně formálního každoročního setkávání předsedů jednotlivých národních soutěžních úřadů plus generálního ředitele Ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG Competition) Evropské komise v různých členských zemích, jehož program je více méně společensko-kulturně-politický. Pro toto neformální a neřízené seskupení se vžil název ECA (European Competition Authorities).

Pokud jde o cíle Evropské soutěžní sítě, lze je rozdělit do následujících kategorií dle důležitosti:

- a) spolupráce národních soutěžních úřadů v oblasti jednotné aplikace článků 101 a 102 SFEU,
- b) sblížení procesních pravidel při aplikaci článků 101 a 102 SFEU,
- c) vzájemná pomoc při vyšetřování,
- d) výměna důkazů a informací,
- e) společná jednání předsedů národních úřadů,
- f) pravidelná plenární zasedání a jednání pracovních skupin a sektorových skupin,
- g) budování jednotného soutěžního rámce a nové soutěžní „kultury“ v rámci Evropské unie.

Při vysvětlování fungování Evropské soutěžní sítě je nutno se vrátit k tzv. modernizačnímu procesu, který vedl k přijetí výše zmíněného nařízení 1/2003. Už jeho předchůdce, nařízení 17 z roku 1962, umožnilo v oblasti tehdejších Evropských společenství šířit novou nadnárodní kulturu vzájemné spolupráce při implementaci tehdejších článků 81 a 82. Dosud centralizovaný režim řízení o protisoutěžních deliktech nahrazuje nařízením 1/2003 systémem decentralizovaným, ve kterém musí být komunitární soutěžní právo aplikováno jak Evropskou komisí, tak i národními soutěžními úřady a soudy. Tento nový systém zavazuje národní soutěžní úřady použít články 101 a 102 v případech, kdy identifikují možné ovlivnění obchodu mezi členskými státy, tj. jde o taková protisoutěžní jednání, u nichž bude splněna existence tzv. komunitárního prvku. Tato decentralizace znamená, že se Evropská komise nebude nadále zabývat všemi protisoutěžními případy s komunitárním prvkem, ale bude spolu s národními úřady v rámci velmi přesně definované interní komunikace (právě v rámci Evropské soutěžní sítě) spolurozhodovat, který úřad je správně umístěn pro dané šetření. Nový decentralizovaný systém tedy přinesl národním úřadům (a tedy i tomu brněnskému) nejen **příležitost** zapojit se do evropské sítě národních úřadů a společně

s nimi aplikovat články 101 a 102 SFEU, ale i **výzvu**, že takový úkol zvládne a bude schopen aplikovat společné komunitární soutěžní právo na stejně vysoké úrovni, jako třeba německý Bundeskartellamt nebo francouzská Autorité de la concurrence. Jak bylo několikrát zdůrazněno na různých mezinárodních fórech, brněnský Úřad v této výzvě plně obstál.

Z dalších iniciativ je nutno připomenout také významnou roli Úřadu při zakládání tzv. Marchfeldského fóra společně s rakouským soutěžním úřadem, které má za cíl podporovat především regionální spolupráci.

Historie Evropské soutěžní sítě

Jak již bylo uvedeno výše, zrod Evropské soutěžní sítě je pevně spojen s nabytím účinnosti nařízení 1/2003. Toto nařízení tvoří hlavní prvek modernizace pravidel a postupů pro vymáhání antimonopolních předpisů Evropské unie a bylo výsledkem nejrozsáhlejší reformy postupů pro prosazování článků 101 a 102 SFEU od roku 1962.

V souvislosti s nařízením 1/2003 Komise dále přijala prováděcí nařízení 773/2004 o vedení řízení před Evropskou komisí podle článků 101 a 102 SFEU a dále bylo přijato šest nových sdělení a pokynů:

- oznámení Komise o spolupráci v rámci sítě orgánů pro hospodářskou soutěž,
- oznámení Komise o spolupráci mezi Komisí a soudy členských států EU při používání článků 101 a 102 SFEU,
- sdělení Komise o neformálním poradenství v záležitostech nových otázek, které vyvstanou v souvislosti s konkrétní aplikací článků 101 a 102 SFEU,
- sdělení Komise o vyřizování stížností Komisí podle článků 101 a 102 SFEU,
- pokyny Komise k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 101 a 102 SFEU,
- pokyny Komise o použití článku 101 odst. 3 SFEU.

Hlavními znaky modernizace pravidel a postupů pro vymáhání antimonopolních předpisů Evropské unie jsou:

a) Zrušení oznamování dohod mezi podniky Evropské komisí, což Komisi umožnilo zaměřit své zdroje na důležitý boj proti kartelům a jiným závažným porušením

antimonopolních pravidel. Jedná se asi o nejzásadnější změnu v rámci modernizace. Centralizovaný systém oznamování a povolování, vytvořený nařízením 1/1962 byl nahrazen systémem prosazování pravidel, založeným na přímém použití článků 101 a 102 SFEU v celém jejím rozsahu. Tak podle nového systému jsou Komise, národní soutěžní úřady a soudy zmocněny k použití článku 101 SFEU, který je přímo platný a vykonatelný, aniž by k tomu bylo nezbytné předchozí rozhodnutí.

b) Zmocnění vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž a soudů k uplatňování antimonopolních pravidel EU v jejich plném rozsahu tak, aby díky většímu počtu orgánů pro vymáhání práva bylo zajištěno širší uplatňování antimonopolních pravidel EU. Konkrétně v článku 3 nařízení 1/2003 byl poprvé upraven vztah mezi vnitrostátními právními předpisy o hospodářské soutěži a jejich protějškem v právu Evropské unie. Podle tohoto článku musí vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž a soudy používat články 101 a 102 SFEU na dohody nebo jednání, jež mohou ovlivnit obchod mezi členskými státy. Toto pravidlo zajišťuje použití práva Evropské unie o hospodářské soutěži na všechny případy v jeho působnosti. Účelem konvergenčního pravidla obsaženého v článku 3 nařízení 1/2003 je vytvoření rovných podmínek stanovením jednotné normy pro posuzování dohod, jednání ve vzájemné shodě a rozhodnutí sdružení podniků. Členské státy mohou oproti tomu nadále přijímat a uplatňovat přísnější vnitrostátní právní předpisy pro zákaz či postih jednostranných jednání podniků, než stanoví článek 101 SFEU. Článek 3 nařízení 1/2003 je nutno číst v souvislosti s mechanismy spolupráce upravené článkem 11 až 13 a článkem 15 tohoto nařízení.

c) Spravedlivější podmínky pro podniky působící přeshraničně, jelikož všechny subjekty zodpovědné za prosazování pravidel hospodářské soutěže, včetně příslušných vnitrostátních orgánů a soudů, jsou povinny uplatňovat antimonopolní pravidla EU pro případy, jež se týkají obchodu mezi členskými státy.

d) Úzká spolupráce Komise a vnitrostátních orgánů hospodářské soutěže v rámci Evropské soutěžní sítě – viz níže.

e) Vylepšené nástroje pro vymáhání pravidel, díky nimž může Komise lépe odhalovat a řešit porušení antimonopolních pravidel.

Dopad modernizace pravidel a postupů pro vymáhání antimonopolních předpisů na Českou republiku

Jak už bylo zmíněno výše, nařízení 1/2003 nabylo účinnosti ve stejný den jako vstup České republiky do Evropské unie, a to 1. května 2004. Celý modernizační balíček se postupně promítl i do zákona č. 143/2001 Sb. a do celé rozhodovací praxe Úřadu. Co se týče zákona, ve svém § 1 definuje úpravu postupů při aplikaci článků 101 a 102 SFEU a nařízení 1/2003. Paragraf 21h pak upravuje řízení před Úřadem

s komunitárním prvem. Pokud bychom chtěli definovat povinnosti na konkrétním případě, jsou následující:

- a) Klíčové rozhodnutí, zda případ šetřený Úřadem obsahuje jednání, jež může ovlivnit obchod mezi členskými státy. Toto rozhodnutí má rozhodující vliv na posuzování případu pouze podle národního soutěžního práva nebo na paralelní aplikování ustanovení článků 101 a 102 SFEU (tzv. případ s komunitárním prvem).
- b) V případě, že se jedná o kauzu s komunitárním prvem, je nutno aplikovat i ustanovení nařízení 1/2003. Tak především v souladu s ustanovením čl. 11 odst. 3 tohoto nařízení musí Úřad informovat písemně Komisi před nebo neprodleně po zahájení prvního formálního vyšetřovacího opatření o zahájení takového šetření. Tato informace je zařazena do vnitřní a důvěrné databáze, která je k dispozici všem členům Evropské soutěžní sítě.
- c) Pokud dané šetření dospěje do stadia přípravy rozhodnutí, Úřad je povinen písemně informovat Komisi o tomto plánovaném rozhodnutí. Komise má 30 dní na posouzení plánovaného rozhodnutí, především z pohledu jednotné aplikace článků 101 a 102 SFEU. Komise využívá této lhůty ke komunikaci s Úřadem, a to na neformální bázi. Ve své lhůtě se může, ale nemusí vyjádřit i v písemné podobě.
- d) Úřad by měl přihlídnout při vydání svého rozhodnutí k případným komentářům Komise a je nutno zdůraznit, že tak minulosti vždy činil.

- e) Kromě těchto zákonných povinností se Úřad samozřejmě aktivně účastní na práci Evropské soutěžní sítě v rámci tzv. horizontální spolupráce, o níž bude pojednáno níže.

Současnost Evropské soutěžní sítě

Jak už bylo uvedeno výše, nařízením 1/2003 dostaly národní soutěžní úřady klíčovou úlohu v zajišťování účinného a jednotného uplatňování pravidel hospodářské soutěže Evropské unie. Po více než šesti letech účinnosti nařízení 1/2003 je zřejmé, že cíl, spočívající ve větším vymáhání pravidel hospodářské soutěže EU, byl splněn více než dobře, vezmeme-li v úvahu, že modernizační režim přinesl doslovnou „revoluci“ ve vymáhání soutěžního práva v Evropě, včetně zajišťování jednotnosti používání těchto pravidel ve všech 27 členských státech a Evropské komisi.

K tomuto optimismu vedou následující důvody:

- a) Prosazování pravidel hospodářské soutěže se po nabytí účinnosti nařízení 1/2003 markantně zvýšilo. Do konce listopadu 2010 bylo zahájeno vyšetřování na základě pravidel hospodářské soutěže EU ve více než 1200 případech napříč celou řadou odvětví, z nichž nejvíce frekventované jsou odvětví energetiky a telekomunikací...
- b) Rozdělení práce mezi jednotlivými orgány probíhá bez problémů. Více než šest let účinnosti nařízení 1/2003 ukázalo, že flexibilní a pragmatická úprava funguje dobře.
- c) Mechanismy spolupráce pro vyšetřování v rámci Evropské soutěžní sítě fungovaly dobře především z důvodu

flexibilní a pragmatické úpravy možnosti výměny a použití informací získaných jiným národním soutěžním úřadem nebo Evropskou komisí, které zvyšují celkovou účinnost uvnitř sítě včetně přidělování případů.

- c) Velmi rychle začala být využívána možnost národních soutěžních úřadů provádět kontrolu nebo jiná vyšetřovací opatření, což samozřejmě dále přispívá k účinnějšímu vymáhání soutěžního práva, a to i přesto, že podle článku 12 odst. 3 nařízení 1/2003 nesmí národní soutěžní úřad využít těchto informací k uložení trestu odnětí svobody, pokud jsou tyto informace získané ze státu, jehož právní předpisy takové sankce nestanoví. Jen pro úplnost, Česká republika patří mezi země, které zavedly trestně-právní postih kartelových dohod.
- d) Do konce listopadu 2010 byla Komise informována v souladu s článkem 11 odst. 4 nařízení 1/2003 o více než 350 plánovaných rozhodnutích národních soutěžních úřadů, které vyvíjejí velké úsilí, aby plánovaná rozhodnutí byla Komisi předkládána s dostatečným časovým předstihem v náležité podobě, včetně anglického sumáře základních informací o daném případě. Při posuzování předkládaných rozhodnutí se velmi často na úrovni příslušných odborů Komise a daného národního soutěžního úřadu rozvine zajímavá diskuse, často vedoucí ke vzájemnému obohacení a zvýšení kvality konečného rozhodnutí.
- e) Evropská komise ještě nikdy nezahájila řízení podle článku 11 odst. 6 nařízení 1/2003, který umožňuje Komisi odejmout případ národnímu soutěžnímu úřadu a pokračovat v jeho šetření sama. Tato „atomová bomba“, jak je toto ustanovení někdy nazýváno, nebyla nikdy odpálena nejen z důvodu procesních (krátká lhůta, nutnost schválení takového kroku celou Komisí), ale hlavně z důvodu vstřícného postupu jednotlivých národních soutěžních úřadů k námitkám Komise v minimálním množství existujících problematických případů.

Kromě výše uvedených důvodů ke spokojenosti přispívá i další aspekt fungování Evropské soutěžní sítě, a to tzv. **horizontální spolupráce** v rámci sítě. Jedná se především o vytváření pracovních skupin k obecným otázkám soutěžní politiky jak na úrovni pektorální pracovní skupiny pro telekomunikační

sektor, energetiku, bankovníctví, životní prostředí, železnice, potravinářství včetně ad hoc podskupiny k regulaci cen mléka v EU etc.), ale i na úrovni obecnější (pracovní skupina k zneužívání dominantního postavení, vertikální dohody, kartelová pracovní skupina etc.) a pracovní skupina vyjadřující se k mnoha dalším otázkám obecné spolupráce a organizace v rámci Evropské soutěžní sítě, jako je např. právo na spravedlivý proces a další směr konvergence soutěžních pravidel včetně možné novely nařízení 1/2003. Kromě těchto pracovních skupin se pravidelně scházejí také neformální „orgány“ Evropské soutěžní sítě na úrovni ředitelů speciálních „ECN“ odborů národních soutěžních orgánů a Evropské komise (plenární zasedání konané přibližně jednou za čtvrt roku) a dvakrát ročně se také scházejí předsedové jednotlivých národních soutěžních úřadů společně s generálním ředitelem Ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG Competition) Evropské komise a příslušným komisařem pro hospodářskou soutěž.

Názornou ukázkou, jak Evropská soutěžní síť umí spojit své síly a společně vypracovat strategii konvergence celého systému soutěžního práva v Evropské unii, je modelový program shovívavosti (leniency) Evropské soutěžní sítě. Právě díky spolupráci v rámci sítě byly členské státy a především jednotlivé národní soutěžní úřady motivovány k zavedení vlastních leniency programů. Evropská soutěžní síť pravidelně zpracovává zprávy o stavu konvergence v této oblasti a lze než s potěšením konstatovat, že v současné době nemá zavedený vlastní leniency program pouze jeden členský stát.

Budoucnost Evropské soutěžní sítě

I přes nesporné úspěchy dosažené za více než šest let spolupráce v rámci sítě, zůstává stále mnoho úkolů, především v oblasti konvergence jednotlivých soutěžně-právních systémů členských států, a to v klíčových otázkách jako je udělování pokut, jejich výpočet a výše, trestní postih za porušování pravidel hospodářské soutěže, odpovědnost ve skupinách podniků, odpovědnost sdružení podniků, nástupnictví podniků, promlčecí lhůty, důkazní požadavky, pravomoc uložit strukturální nápravné opatření a další procesní otázky, které si v současné době každý členský stát upravuje svými vlastními národními procesně-právními pravidly.

Velmi diskutovanou otázkou je i budoucí spolupráce v oblasti fúzí. Nedávno vytvořená pracovní skupina fúzí na úrovni Evropské soutěžní sítě je jasným signálem, že v budoucnu se síť chce intenzivně věnovat i této oblasti.

Brněnskému Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže lze jen přát, aby jeho vysoce kvalifikovaní zaměstnanci tak jako doposud obohacovali práci Evropské soutěžní sítě nejen aktivním přístupem při řešení jednotlivých případů s komunitární prvkem, ale i v rámci horizontální spolupráce, jako tomu bylo nedávno při přípravě zpráv týkajících se problematiky ne bis in idem a paralelní aplikace národního a evropského soutěžního práva, které byly v rámci sítě velmi vysoce ceněny.

IV. BELGICKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EVROPSKÉ UNIE V OBLASTI OCHRANY HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Ondřej Dostal

tajemník pro hospodářskou soutěž, veřejnou podporu a veřejné zakázky
Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii

Od 1. července do 31. prosince 2010 předsedá Radě Evropské unie již podvanácté Belgie, země, která patří k zakladatelům Evropského společenství a která hostí většinu nejdůležitějších institucí Unie ve svém hlavním městě. Zkušenosti a výhodu domácího prostředí bude Belgické předsednictví (dále jen „BE PRES“) moci uplatnit v rámci programového „tria“ se Španělskem a Maďarskem.

Belgie je po Španělsku druhou zemí EU, která vykonává celé šestiměsíční předsednictví v Radě EU za podmínek stanovených Lisabonskou smlouvou. Tato smlouva změnila tradiční podobu předsednictví především ustavením stálého předsedy Evropské rady a posílením pravomocí vysoké představitelky pro zahraniční záležitosti a bezpečnostní politiku. Úloha předsednictví Rady EU byla odlehčena o povinnosti zastávané uvedenými pozicemi a její těžiště se posunulo směrem k organizačnímu zajištění chodu Rady EU. Předsedající země však stále řídí zasedání devíti formací Rady, včetně Rady pro konkurenceschopnost pokrývající problematiku hospodářské soutěže, zasedání Výborů stálých zástupců při Radě EU (COREPER) a převážné části z více než 150 pracovních skupin Rady.

Na poli působnosti Rady pro konkurenceschopnost si BE PRES vytklo mimo jiné cíle¹, které našly svůj odraz i v konkrétním návrhu novelizace pravidel hospodářské soutěže projednávaném belgickým předsednictvím, o kterém bude zmínka níže:

...Vnitřní trh se nemůže rozvinout bez účinných pravidel hospodářské soutěže, účinné ochrany duševního vlastnictví a respektu k právům spotřebitelů. Belgické předsednictví bude podporovat debatu o efektivitě a budoucnosti vnitřního trhu... Evropská unie se musí stát hnací silou pro strukturální reformu, vytváření pracovních míst, finanční stability a zvýšené konkurenceschopnosti... Navíc (EU) bude muset zajistit urychlení přechodu k ekologické a znalostní ekonomice při zajištění silné sociální soudržnosti... Zaměstnanost bude jedním z ústředních témat belgického předsednictví. Následky ekonomické restrukturalizace... rovněž žádají obnovenou pozornost.

BE PRES ve svém programu rovněž deklaruje úsilí o větší spolupráci s Evropským parlamentem (dále jen „EP“), což je v souladu s posílenou pozicí EP v důsledku rozšíření působnosti řádné (dříve spurozhodovací) procedury dle Lisabonské smlouvy. Jednou z ubývajících výjimek, které si zachovávají samostatnou legislativní proceduru i po účinnosti Lisabonské smlouvy, jsou předpisy EU v oblasti hospodářské soutěže. Jejich návrhy jsou i nadále Evropskému parlamentu předkládány „pouze“ ke konzultaci. To umožňuje Radě EU v krajním případě nebrat ohled na stanovisko EP k legislativnímu návrhu, v praxi je však postoj EP zohledňován, a to nejen proto, že parlament může vydání svého obligatorního stanoviska značně oddalovat.

Nová pravidla pro oblast hospodářské soutěže za BE PRES

Předpisem z oblasti ochrany hospodářské soutěže, jehož přijetí si BE PRES předsevzalo a který reflektuje výše naznačené priority a postupy, je návrh rozhodnutí Rady pro veřejnou podporu na usnadnění uzavírání nekonkurenceschopných černouhelných dolů. Jak uvedl komisař pro hospodářskou soutěž Joaquín Almunia, viceprezident EK, která je předkládatel návrhu²:

„Cílem... je zajistit definitivní uzavření nekonkurenceschopných dolů do 1. října 2014. Podniky musí být životaschopné bez dotací. Jedná se o spravedlnost vůči konkurentům, kteří fungují bez státní podpory. Toto opatření je rovněž v zájmu daňových poplatníků a veřejných financí, které jsou nyní výrazně omezeny. Komise povolí provozní podporu pouze těm důlním podnikům, které předloží plán na uzavření dolů, a dotace budou ve zvyšující se míře směřovat na pokrytí sociálních a ekologických nákladů na uzavírání.

Je potřeba vydat se cestou obnovitelných a čistých zdrojů energie, ale zároveň nemůžeme opomenout tvrdé hospodářské a sociální následky, které by náhlé uzavření ztrátových dolů v daném regionu vyvolalo v současné situaci, jež se vyznačuje nízkým nebo neexistujícím růstem a vysokou nezaměstnaností“.

1 Program BE PRES na http://www.eutrio.be/files/bveu/media/source1854/documents/27782_PL_SPF_UK.pdf

2 Viz http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/legislation_en.html

Návrh byl projednán pracovní skupinou Rady EU pro hospodářskou soutěž (systematické označení G12) sdružující experty na soutěžní právo ze státních správ členských zemí Evropské unie. Belgické předsednictví skupině předestřelo plán přijetí návrhu do konce roku 2010, a to i v situaci, kdy byl návrh Komise předložen Radě se zpožděním v důsledku obměny kolegia EK.

Paralelně s diskusí v Radě projednával návrh EP, konkrétně výbor pro hospodářství a měnu (zkratka ECON), který je příslušný pro otázky hospodářské soutěže. O návrhu stanoviska hlasoval tento výbor EP dne 9. listopadu 2010, plénum EP přijalo své usnesení 23. listopadu 2010. V souladu se stanoviskem států, které dosud v sektoru těžby černého uhlí zaměstnávají významný počet obyvatel, a které našly většinovou podporu v Radě EU, se EP vyslovil pro posunutí data podporované uzavírky dolů do roku 2018, což představuje prodloužení o čtyři roky oproti návrhu EK.

BE PRES naplánovalo přijetí návrhu rozhodnutí na zasedání Rady EU pro konkurenceschopnost dne 10. prosince 2010. Účinnost rozhodnutí se přes mírně napjatý časový plán očekává od 1. ledna 2011, což koresponduje s koncem platnosti předchozího nařízení pro státní podporu v uhelném sektoru. Otázkou, se kterou se však BE PRES a zejména Komise musely přinejmenším preventivně vypořádat, je postup v situaci případného legislativního vakua v případě nabytí účinnosti nového nařízení k pozdějšímu datu než k 1. lednu 2011.

Belgický soutěžní den

Dne 21. října 2010 uspořádalo BE PRES tradiční předsednicí akcí věnovanou hospodářské soutěži – takzvaný Soutěžní den³. Vzhledem k tomu, že se tato akce konala v Bruselu, byly nadstandardně zastoupeny orgány EU pro hospodářskou soutěž, včetně komisaře a generálního ředitele DG COMPETITION.

Hlavním tématem programu bylo soukromoprávní prosazování soutěžního práva z hlediska jurisdikce EU a USA. První kulatý stůl byl věnován možnostem zlepšení přístupu obětí porušení soutěžního práva k náhradě škody při zachování právní jistoty podniků. Druhý kulatý stůl diskutoval o posuzování škody způsobené porušením soutěžního práva a návodu pro soudce, kteří o těchto případech musejí rozhodovat.

Uvedené téma bylo předmětem veřejné debaty necelý rok poté, co byla legislativní iniciativa EK v této oblasti pozastavena také v souvislosti s koncem mandátu komisařky pro hospodářskou soutěž Neelie Kroesové, která se dané problematice intenzivně věnovala. Hlavními spornými body této iniciativy byly od samého počátku potenciální podpora nadměrného soukromoprávního prosazování („amerikanizace“) soutěžního práva, navrhovaná možnost kolektivních žalob s možností odstoupení (opt-out), povinnost žalovaných stran zpřístupňovat důkazy a obhajoba přenosem neoprávněného zvýšení ceny (passing-on defence). Zásadní otázkou byl a pravděpodobně zůstává i právní základ, respektive příslušná legislativní procedura pro případný legislativní návrh EK. Jak naznačeno výše, standardním nástrojem pro přijímání předpisů v oblasti ochrany hospodářské soutěže v EU je článek 103 Smlouvy o fungování EU, který umožňuje Radě EU přijmout návrh právního předpisu Komise po konzultaci EP. Evropský parlament, který v roce 2009 vyzval EK k pokračování prací na legislativním návrhu, však projevil značný zájem o jeho zařazení do řádné legislativní procedury, vzhledem k jeho potenciálnímu významu a dosahu.

Joaquín Almunia v průběhu slyšení v Evropském parlamentu před svým uvedením do funkce⁴ podpořil výzvy poslanců, aby EP byl zapojen do přípravy případného legislativního nástroje. Uvedl, že je nutné vyvinout v této oblasti efektivní koordinační procedury a vyvarovat se zneužívání navrhovaných prostředků. Ohledně možného propojení uvedené legislativní iniciativy se souvisejícími aktivitami komisaře pro spotřebitele a zdraví, Joaquín Almunia konstatoval: „Je nezbytné, aby-chom byli schopni zasahovat prostřednictvím politiky ochrany hospodářské soutěže.“

³ <http://www.eutrio.be/competition-day-collective-redress-case-antico-competitive-practices>

⁴ Viz také <http://www.europarl.europa.eu/eng-internet-publisher/eplive/expert/shotlist.do?language=cs&referen- ce=20100112SHL36719>

